

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Anglija in Egipt

Nacionalistični pokret proti kralju Fuadu v Egiptu se je izjalovil. Stališče kralja je utrjeno in zdaj se mora njegova vlada kmalu lotiti vprašanja definitivne pogodbe z Anglijo, ki je glavni problem Egipta. Tako bo to vprašanje zopet postalo aktualno.

Ko je leta 1798. genialni Napoleon poskušal pri Piramidah in Abukiru zlomiti hrbtnico britskemu kolonialnemu imperiju, se je bala Anglija za Egipt samo kot oporišče na poti v Indijo. Še leta 1869. ni Anglija marala prispevati k zgradbi sueškega kanala, dočim je prihajal denar iz vseh ostalih evropskih držav. V Londonu so trdili, da imata Rdeče in Sredozemsko morje različno višino, pa so mislili, da bo zaključek »sueparskega podjetja« nevednih francoskih pohlepnežev potop ali pa velilkanska goljufija. Toda čim se je kanal otvoril, in so Angleži uvideli njegov velilkanski pomen, so se takoj skesali svoje kratkovidnosti. Sedem let pozneje je že postala Anglija lastnica pretežne večine sueških delnic, ki jih je kupila od velikega zapravljivca kediva Ismaela. Leta 1882. so izbruhnili v obubožanem, od Ismaela izsesanem Egiptu burni nacionalistični upori, tako zvana vstaja Arabi-paše, Anglija, ki je že bila lastnica kanala, je te nemire spretno izrabila. Na željo Francije in drugih egiptovskih upnikov z veseljem je zasedla tudi dolino velikega Nila.

Treba je priznati, da je Anglija kljub vsem diplomatskim neprilikam veliko storila za deželo, ki je zanjo prihajala v poštev samo kot zaledje najvažnejše vodne poti. Namestniki, čijih vrsto je zaključil znani lord Kitchener, so Egipt obogatili. Poprej beraški kmetje so nakopičili premoženje, dobili šole, ceste, železnice. Naposled je obnovil sir William Willcox vodne zgradbe nekdanjih faraonov, in velilkanski jez je preprečil lakoto kot posledico nizkega razliva Nila, kakor jo popisujejo še Mozsove knjige. Angleške šole so odgojile nove izobražence, ki se niso zmenili za muslimanska izročila in omogočili spremembo notranjih egiptovskih razmer. A kakor vemo, dobrota je sirota. Egiptovski nacionalisti so se kmalu naveličali vloge angleških nastavljenecv in pričeli zahtevati neodvisnost. Anglija, kakor izvaja uradna zgodovina, bi bila z njimi pripravljena prirediti »razumna pogajanja«. Toda Egiptjani niso bili z angleškega stališča »pametni« in so po vojni zahtevali tudi sueški kanal s Sudanom vred.

O kanalu sploh ni mogoče govoriti v Londonu: kateri gospodar bi zaupal najvažnejši ključ od vrat v svojo zakladnico nezanesljivemu prijatelju? Glede Sudana se sklicujejo angleški listi na zgodovinsko narodno sovraštvo med Sudanci in Egiptjani. Ta izgovor je v splošni rabi, ker bi ne bilo oportuno odkrito pisati o železnici, ki zdaj veže Hartum z Rdečim morjem. Sudan je postal utrdba, ki varuje izhod iz tega morja v Indski ocean. Torej ne sme dati britski imperij Sudana iz rok, če hoče ostati gospodar dragocenega sueškega kanala.

V odgovor na te dokaze so pričeli Egiptjani leta 1919. z atentati. Končali so se leta 1924., ko je bil v Kairu umorjen angleški sirdar, glavni poveljnik armade. Nadaljnji razvoj dogodkov je še v svežem spominu. Za vse, kar je morala popustiti Anglija v gornjem Egiptu, se je odškodovala s tem, da je iz Sudana odslovila egiptovske uradnike in oblasti. Tako so izgledale stvari, dokler ni zavlada delavska stranka, in je rekel Macdonald, da »bo že konservativcem pokazal, kako je treba zagrabiti egiptovske zadeve«. Egiptjani so od kraja sveto verjeli, da jim bo delavska stranka čimprej izročila Sudan in morebiti celo sueški kanal; pisali so celo o »dobi pravičnosti«. Toda pogajanja z zunanjim ministrom Hendersonom so jih kmalu razočarala. O kanalu sploh ni bilo nobenega razgovora, v Sudan pa bi bili pripravljeni Angleži sprejeti »radi političnega ravnotežja« en polk egiptovskih vojakov, ne da bi kaj popustili pri upravi. Med angleškimi strankami samimi ni edinstva. Delavci bi prepustili Egiptu na njegovem področju popolno državno oblast, konservativci pa mislijo, da Anglija nikakor ne sme žrtvovati tako zvanih kapitulacij, to so konzularne izjemne sodne pravice. Toda ves ta spor se tiče le gorenjega Egipta. V sudanskem vprašanju so delavci in konservativci eno mnenja.

Pred 70 leti nismo bili mi nič bolj poučeni o izvorih Nila, nego stari Herodot. Zdaj segajo vzorne ceste v osrje poprej nepoznane črne dežele. Izletniki, ki hočejo obiskati veličastno jezero ali prav za prav notranje morje Victoria-Nianza se lahko poslužijo poljubno železnice ali avtobusa. Dežela je nepopisno napredovala pod angleško upravo, in novi sudanski nacionalisti, ki zdaj pričenjajo Egiptjane strahovati, se zopet morajo nasloniti na Angleže. V Palestini je žrtvovala Anglija muslimanom na ljubo judovske zahteve, ker je s tem pridobila naklonenost 70 milijonov indskih muslimanov. Ta zanesljiva opora Angliji pride prav v razburkanem 350 milijonskem indskem morju narodov, ker vedo vse angleške stranke brez izjeme, da bi pomenila odcepitev Indije konec angleškega svetovnega gospostva. Toda »drugi Rim« ne mara poginili po vzgledu prvega Rima, in ista zavest odloča v sudanskem vprašanju. Popustiti Egiptu bi pomenilo izpostaviti nevarnosti glavno prometno vzhodno pot, hrbtnico britskega imperija. Za politično zrelost angleških strank je značilno, da branijo delavci življenjske koristi države prav tako neizprosno kakor konservativci.

Dunajska vremenska napoved: Lepo vreme bo trajalo dalje.

Zagrebska vremenska napoved: Po večini jasno, nato verjetno lahno naraščanje oblačnosti, toplo.

Varšavska konferenca

Govor ministra dr. Demetroviča — Delo v štirih sekcijah

Varšava, 29. avg. AA. V svojem govoru, ki ga je imel na slavnosti seji varšavske konference, je jugoslovanski minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrovič povdaruil, da je ta konferenca prirodna posledica stremljenja evropskih poljedelskih držav po tem, da se v sodelovanju odkrije način, kako premagati poljedelsko krizo. G. Demetrovič je razločeval karakteristiko vzrokov te krize, povdarjajoč, da nekatere evropske industrijske države s svojimi protekcionističnimi ukrepi še bolj poostrejuje že obstoječe težkoče tako v poljedelskih kakor v industrijskih deželah. Zato je omajen sedanji sistem svetovnega gospodarstva. Treba je najti pameten sporazum med poljedelskimi in industrijskimi državami v Evropi glede izmenjave pridelkov; ta sporazum naj bi v velikem olajšale regionalne pogodbe, sklenjene na podlagi sistema preferenčnih carin, izključujoč sistem klavzule največjih ugodnosti. Evropska poljedelska kriza mora najti svojo rešitev v Evropi, kar bo moči doseči z večstranskimi pogodbami. Prvi korak k tem pogodbam je bil storjen v Bukarešti in Sinaji. Minister Demetrovič je sklenil svoj govor z besedami: Upam, da se bo varšavska konferenca čimbolj približala skupnim ciljem.

Varšava, 29. avg. AA. Po govoru, ki ga je imel izvoljeni predsednik, minister za poljedelstvo

Janta Polšanski, so bili izvoljeni z aklamacijo za podpredsednike varšavske konference šefi delegacij, ki se udeležujejo te konference. Tako je med izvoljenimi i predsednik jugoslovanske delegacije minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrovič. Na konferenci so bile izvoljene štiri komisije, ki se bodo bavile z raznimi vprašanji.

Prva komisija se bo bavila z vprašanjem izmenjave poljedelskih pridelkov. Njej je na čelu jugoslovanski minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrovič. Druga komisija bo proučevala vprašanje veterinarstva; predseduje ji estonski minister Ceremon. Tretja komisija se bo bavila s problemom mednarodnega sodelovanja. Na čelu ji je romunski trgovinski minister Madgearu. Četrta komisija bo razpravljala o privatno-finančnih vprašanjih. Predseduje ji bolgarski minister za trgovino Vasiljev.

Potem, ko so bile komisije sestavljene, so imeli govore drug za drugim šefi vseh delegacij, in sicer v temle redu: bolgarski, estonski, madjarski, litovski, romunski, češkoslovaški in jugoslovanski. Nato je tajnik konference načelnik poljskega ministrstva za poljedelstvo prečital program izletov, ki bodo trajali štiri dni, potem ko bo konferenca končana.

Prva komisija je včeraj začela svoje delo.

Sprejem pri Pilsudskem

Varšava, 29. avg. AA. Včeraj je predsednik Pilsudski sprejel šefe delegacij, ki so prišle na mednarodno poljedelsko konferenco v Varšavo. Minister zunanjih zadev Zaleski je snoči priredil večerjo nač st članom delegacij, ki so zastopane na konferenci. Po večerji je bil rout, ki so se ga udeležili vsi člani poljske vlade in diplomatski zbor.

Na grobu poljskega neznanega vojaka.

Varšava, 29. avg. AA. Jugoslovanski minister za trgovino in industrijo Demetrovič, šef jugoslovanske delegacije na mednarodni poljedelski konferenci, je včeraj položil venec na grob poljskega neznanega junaka. V ministrovem spremstvu so bili odpravnik poslov Giunio in vsi člani jugoslovanske delegacije.

Dunaj, 29. avg. AA. Glede na zasedanje poljedelske konference v Varšavi piše »Neues Wiener Tagblatt«, da se Avstrija sicer ne udeležuje varšavskih posvetovanj, zato pa hoče počakati na rezultate konference, preden zavzame kakršnokoli stališče. Vsekako spremlja Avstrija to konferenco z velikim zanimanjem.

Kulturna in šolska avtonomija Nemcev v Jugoslaviji

Dalekosežna šolska reforma — Schwabischer Kulturbund dovoljen

Učiteljske privatne šole za Nemce

Belgrad, 29. avgusta. z. Glede na lojalno državljanstvo in podaniško pripadnost nemške manjšine v naši državi je naša vlada sklenila uvesti nekaj novih ukrepov nasproti nemški manjšini, ki predstavljajo važen dogodek v odnošajih naše države do manjšin, posebno v odnošajih do nemške manjšine; izenačenje v vseh državljanskih pravicah je princip, ki ga današnji režim striktno izvaja ne samo nasproti lojalnim državljanom, nego tudi proti vsem inorodnim elementom, ki so lojalni.

Ravno to bo brez dvoma služilo intenzivnejšim prijateljskim odnošajem med našo kraljevino in Nemčijo. Odstranjevalo bo vzroke vseh morebitnih nesoglasij, do katerih je preje prišlo, posebno za časa poslednjih parlamentarnih režimov, v vprašanju tretiranja nemških narodnih manjšin v Jugoslaviji.

Vlada generala Petra Živkovića v nasprotju z dosedanjim prakso uvaža v narodnem in kulturnem življenju nemške narodne manjšine princip tolerance in priznavanja nemške narodnosti na ta način, da bodo to vprašanje reševali roditelji sami, v kolikor bo prišlo do sporazuma med šolskimi oblastmi in starši. Določene so komisije, katere bodo tvorili dva zastopnika šolskih oblasti in dva zastopnika manjšinskih staršev.

Določena je tudi ustanovitev analfabetskih

tečajev z nemškim učnim jezikom, toda pod pogojem, da se pouk istočasno vrši tudi v narodnem jeziku. Glede ljudskošolskega pouka je določeno, da se v šolah nemške narodne manjšine zaključno z drugim razredom ljudske šole vrši samo v nemščini, od tretjega razreda naprej pa se uvaža poleg nemščine kot obvezen tudi naš narodni jezik.

Da bi se doseglo izenačenje med obema jezikoma v poznejših razredih ljudske šole, se bo uvedel intenziven pouk.

Vlada generala Petra Živkovića je nadalje izdala odlok, da se nemška manjšinska kulturna organizacija »Schwabischer Kulturbund«, ki je bila prepovedana in katera prepoved je veljala do danes, dovoli in da sme nadaljevati s svojim delovanjem pod pogojem, da se ta manjšinska kulturna organizacija bavi izključno s kulturnim delovanjem, izogibajoč se vseh političnih momentov in obče vseh tistih momentov, ki bi mogli v katerikoli obliki kreniti s programske poti, ki je določena v pravilih, potrjenih po naših pristojnih oblasteh.

V nizu takih reform bo dovoljeno otvoriti privatne učiteljske šole nemške narodne manjšine s pravico javnosti.

Odlok vlade bo brez dvoma naletel na prišrčen in dober sprejem ne samo v vrstah nemške narodne manjšine, nego tudi v Nemčiji.

Pred velikim tržaškim procesom

Najprej se bo postopalo proti 18 obtožencem

Trst, 29. avgusta. Po poročilu tržaškega »Piccola« se začne razprava v Trstu proti 18 Slovanom iz Istre, Trsta in Gorice šele v ponedeljek ob 15. Obtoženci so obdolženi raznih dejanj protitalijanskega in protifašističnega značaja. Predvčerajšnjim so iz Rima prepeljali v Trst to-le četvero: Slavka Bevca, Cirila Kozmana, Andreja Manfreda iz Zofije Frančeschini. Tako se zdaj nahaja v Trstu vseh 18 obtožencev, proti katerim se v ponedeljek začne razprava. Ostali obtoženci v istem procesu pridejo pred posebno sodišče za zaščito države o priliki njegovega rednega zasedanja v Rimu. S sodnim odlokom so obtožencem postavljeni ti-le advokati: dr. Gianini, dr. Contreas, dr. Matosel, dr. Chesich, dr. Genarini, dr. Bologna. Razdelitev odvetnikov po skupinah obtožencev še ni izvršena in pričakujejo, da se to zgodi še danes. Neki tržaški odvetnik je zaprosil, da bi smel zagovarjati nekega obtoženca. O tem se bo sklepalo danes.

Štirje obtoženci, in sicer Valentič, Miloš, Bidovec in Marušić so obtoženi umora in drugih dejanj. Za te zločine pozna zakon o zaščiti države smrtno kazen, vendar sme sodnik v posebnih primerih to kazen izpremeniti v 15 do 30 let temnice.

Druga skupina obtožencev so Bidovec, Miloš, Valentič, Španger, Obad in Rupelj. Obtoženi so, da so zažgali šole in napravili atentat na »Svetilnik zmag« ter še drugih dejanj. Za te zločine pozna zakon o zaščiti države smrtno kazen, vendar jo sme sodnik spremeniti v 15 do 30 let temnice.

Ostali obtoženci so obdolženi prikrivanja

razstrelil. Vsem 18 se očita akcija, da so hoteli del italijanskega ozemlja, to je Julijsko krajino, odtrgati od kraljevine Italije in jo priključiti neki drugi državi. V to svrhu, da so se posluževali teh sredstev: oborožene vstaje, ustanavljanja tajnih organizacij z vojaškimi cilji, ki bi za vojne operirale v ozadju italijanske vojske proti njej. Obenem so obtoženi umorov. Vrh tega so vsi obtoženi še drugih dejanj, za katera zakon predvideva kazen najmanj 5, a največ 15 let.

Obtoženci so ti-le: Miloš, Bidovec, Pertot, Valentič, Štoka, Obad, Zahar, Kosmač, Rupelj, Frančeschini, Spranger, Manfred, Marušić, Sirk, Bevc, Kas, Kozman in Ruselj.

Predsednik sodišča general Cristini pride v Trst v soboto. Sodijo, da bo proces trajal vse teden. Po pisavi ostalih tržaških listov sklepajo, da k razpravam ne bo pripuščeno občinstvo, čeprav je v dvorani mnogo razpoložljivega prostora. Prostor bo rezerviran za fašistične novinarje, ki pridejo iz vseh važnejših mest Italije.

Nabave

Belgrad, 29. avgusta. AA. S sklepom ministra za gradnje je odobreno, da bo v ministrstvu za gradnje ofertalna licitacija s skrajšanim rokom za nabavo 3343 kub. metrov impregniranih brzojavnih drog. Predračunska vsota znaša 3.677.300 Din. Dalje bo licitacija za nabavo bronaste žice za potrebe občinskih in železniških telefonskih in brzojavnih prog.

Jugoslavija zmagovalka pri letalskih tekmah MA

Varšava, 29. avg. as. Od šestih poljskih udeležencev okroglega poleta po Mali antanti sta se vrnila v Varšavo samo dve letali. Štiri pa se jih je med potom ponesrečilo. Poljska stoji zato na zadnjem mestu. Prvo mesto so zasedla jugoslovanska letala, ki se bodo vrnila nazaj v polnem številu.

Napad na »Slovenca«

Trst, 29. avg. »Piccolo« od 29. t. m. objavlja v daljšem članku vehementen napad na »Slovenca«, v katerem mu očita, da je »kakor sploh vedno« tudi ob priliki procesa proti 87 slovenskim veleizdajalcem »otvoril kot prvi med jugoslovanskimi listi kampanjo proti fašističnemu režimu«. To kampanjo, nadaljuje tržaški list, narekuje »Slovenec« slaba vest, »ker se zaveda, da je s svoje hujskajočo pisavo o primorskih zadevah znatno pripomogel k veleizdaji in zločinom, ko je ustvarjal zastrupljeno atmosfero, v kateri so obtoženci spočeli svoje zločine.«

Dr. Korošec v Ljubljani

Belgrad, 29. avgusta. AA. Minister za šume in rudnike dr. Anton Korošec je snoči odpotoval v Ljubljano, kjer bo otvoril veliko gozdarsko in lovsko razstavo.

Dr. Svegel v Belgradu

Belgrad, 29. avgusta. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je imenovan za zastopnika ministra trgovine in industrije Jurija Demetroviča, ki je odpotoval na poljedelsko konferenco v Varšavo, minister brez listnice dr. Ivan Svegel. Minister dr. Svegel je včeraj prispel z Bleda v Belgrad in danes dopoldne prevzel posle v ministrstvu za trgovino in industrijo.

Napredni javni delavci

»Avala« poroča iz Belgrada: Predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev general Peter Živković je prejel tole pozdravno brzojavko: »Maribor. Na današnjem sestanku naprednih in javnih delavcev vseh bivših strank, na katerega je prišlo vseh 150 povabljenecv iz srezov Maribor, Slovenjgradec in Konjice, je bil z oduševljenjem sprejet Vaš sklep in sklenjeno, dati Vam vse sile na razpolago za čim popolnejšo sprovedbo organizacije naroda na program kraljevskega manifesta in Vaše deklaracije. Izražam Vam, gospod predsednik, spoštovanje vseh prisotnih. Dr. Albert Kramer s r.«

Vojni ukaz

Belgrad, 29. avg. m. Izšel je »Vojni list« z ukazom. Med drugimi so imenovani: za poveljnika torpedovke »T 5« korvetni kapitan Ivan Kobelj. Razrešeni pa so službe zrakoplovni podporočnik Svinč Vladimir, pehotni poročnik Vutej Jakob. Za gojence vojne akademije so med drugimi sprejeti: Hriš Vladislav, Perola Viktor, Šot A., Sopčič Drago, Šest Aleksander, Nadvornik Branko, Veger Branko, Veber Franc, Pest Josip, Kranjc Emil, Barle Teodor, Hubman Milan, Luter Miroslav, Tomić Leopold, Ludvik Al., Rako Rudolf, Lah Borivoj, Novak Boris, Kolman Egon, Lukež Franc, Boč Martin, Sorič Josip, Kovčič Jurij, Brbač Boško, Svoboda Vladimir, Kondić Niko, Spindler Bogdan.

Belgrad, 29. avg. z. V kmetijskem ministrstvu je komisija končala dela na zakonu o dobrovoljcih. Zakon bo do konca septembra razglašen. Zakon urejuje vprašanje, kdo je dobrovoljec in kdo ne.

Koalicijska vlada v Angliji

Brezposelnost - najbolj pereče vprašanje — Indski problem

London, 29. avg. II. Angleške politične posrednice so se nenadoma prekinile. MacDonald, ki bil na Skotskem, se je pripeljal te dni v London in imel konferenco s šefom liberalne stranke Lloyd Georgom, ki se je tudi pripeljal iz svojega waleskega letovišča v glavno mesto, kjer žene vroča v senci 92 stopinj Fahrenheita. Konferenci sta prisostvovala tudi ministri za zunanje zadeve Henderson in finančni minister Snowden. Labouristi zelo potrebujejo podporo 50 liberalnih poslancev in bi tudi radi nekoliko nanje zvalili odgovornost za težavni notranji položaj, ker število brezposelnih strahovito raste. Ministri in politiki so se razgovarjali o sredstvih, ki naj bi brezposelnost znižali. MacDonald je svojega prijatelja Lloyd Georga ironično vprašal, naj mu izda tajnost, kako se da brezposelnost premagati, kakor je to Lloyd George trdil v zadnjem volivnem boju. Nato je prišel v razgovor Lloyd Georgov načrt, ki pač ne svetuje nič drugega, kakor to, kar se tudi po drugih deželah proti temu že podvzema, namreč javna dela na račun države. Temu se je po odločno uprl Snowden, ki o takih izdatkih noče ničesar slišati, ker bo itak prihodnji budget zelo težko spravil v ravovesje, ako ga bo sploh mogoče, ker se novi davki ne morejo naložiti, iz-

vzemši mogoče davek na prirastek vrednosti zemljišč. Henderson je predlagal, naj bi se v svrhu uravnovešanja proračuna uvedla od nove imperialne stranke predlagana 10% carina na vse avtožne manufakturne produkte.

Kaj se je sklenilo, doslej še ni znano. Tako po konferenci so resno govorili o tem, da se namerava ustanoviti koalicijska vlada iz labouristov in liberalcev, ki bi novo 10% carino uvedla in na ta način dobila potrebna sredstva za javno gradbeno delavnost, ki naj bi brezposelnost omilila, radi česar bi finančni minister Snowden seveda moral odstopiti. Kmalu pa se je zvedelo, da o taki koalicijski vladi ni govora. Pač pa so se liberalci in labouristi zedinili glede odredb, ki naj bi število brezposelnih znižale.

Pred delavsko vlado pa stojijo še mnogi drugi problemi, predvsem imperialna konferenca dominionov, skupščina delavske stranke in pa indska konferenca, o kateri se pa trdi, da se to jesen ne bo sklicala, ampak odložila na mesec april prihodnjega leta. Kongres delavske stranke je važen v toliko, ker se bo na njem celokupna politika vlade temeljito preučevala in se ima računati s težkotami, ki se MacDonaldu v lastni stranki delajo. Tako n. pr. je vložen pred-

log, da naj bi v bodoče vlade ne sestavljali več prvi ministri, ampak odbor delavske stranke, kar je seveda nesmisel. Kar se tiče indske konference, se je pač odložila zato, ker se pogajanja podkralja z nacionalisti še niso končala. Prav za prav stoji stvar tako, da se nacionalisti sami ali tako zvanj svariščisti s podkraljem sploh ne pogajajo, ampak se razgovarjajo z njim samo zmerni indski liberalci. Angleški vlad pa je na vsak način največ na tem, da pride do sporazuma z nacionalisti ali svariščisti samimi. Dasi ni prav nobenega izgleda, da bi nacionalisti hitro zoper Veliko Britanijo dobili, je vendar nemogoče deželo resnično in trajno pomiriti, ne da bi se napravil mir z Gandijevimi pristaji. Do stika z njimi pa ne bo še tako hitro prišlo, ker nacionalisti spriču opisanega položaja haš v sedanjem trenutku napenjanju vse sile, da s čim večjo neodoljivostjo dosežejo za Indijo čim več moč. Zato se bo ustavna konferenca sklicala takrat, ko o ugodnem rezultatu ne bo več mogoče dvomiti in patijski maharadža se je za stonj podal že zdaj na pot v London, kakor žaljivo pripominjajo listi, razum zato, da se iznebi nekaj denarja, ki ga ima več nego katerikoli drugi bogataš na svetu.

Pred kongresom „Pax Romanae“

München, 27. avg.

Studentenhaus na Luisenstrasse je poln živahnega vrvenja. Pogovori v vseh jezikih se oglašajo po prostornih hodnikih. Dosepele so skoraj vse delegacije za kongres mednarodne katol. akademске unije »Pax Romanae«. Nekateri izmed teh delegacij so naravnost impozantno številne. Tako šteje holandska delegacija 80, francoska 48, angleška 40, slovaška 20 članov. Zal se kongresa (zdi se, da ostanitavno) ne udeležijo Belgijci. Zaslopani tudi ne bodo Španci. Vseh inozemskih udeležencev pričakujejo okrog 250, vendar bo to število, kot vse kaže, višje.

Direktorij je imel doslej že tri seje, na katerih je poleg tekočih poslov sklenil v bodoče navzati tesnejše stike tako s severno, kakor tudi južno Ameriko. Kot znano, je predsednik direktorija Nemec, dr. dr. Martin Luithe. Prvi podpredsednik je Spanec Julio Morena Dávila, drugi podpredsednik pa Poljak Michal Sobanski. Člani direktorija pa so Romun L. Baumgarten, Francoz Julien Baudry, Anglež Edw. Bullough, Holanec Hans Jungerhans in Slovaki dr. M. J. Zorškovec. Od osebnosti, ki vodijo ostalo delo »Pax Romanae«, naj navedemo v informaciji sledeče: predsednik komisije za duševno ko-operacijo je dobro znani nam Msgr. Eugène Beupin iz Pariza, vodja misijonskega sekretariata je prof. Abbé E. Rosset iz Fribourga, ki se bo udeležil tudi akad. misijonskega kongresa v Ljubljani, predsednik komisije akademikov je dr. Ch. Friedrich (Budapest), preds. komisije za potovanja in izmenjavo študentov je vodja sekretariata Pax Romanae v Fribourgu, münchenski rojak Rudi Salati, kot referent za mednarodne stike deluje Italijan dr. Nello Palmieri iz Neapla.

Pripravljalnemu odboru za kongres predseduje neumorno delavni ravni. Fr. Beck, ki je iz nič v desetih letih z neumorno poštrevnostjo pripravil akademikom v Münchenu dva ponosna domova. V enem izmed njih (Studentenhaus) se bo baš vršil kongres. V lastnem komiteju so zastopana odlična imena (kardinal Faulhaber, rektor münchenske univerze dr. Eichmann, bavarski ministrski predsednik dr. Held, drž. kancelar n. r. dr. Marz, apostolski nuncij Vassallo di Toregrossa, drž. minister dr. Wirth i. dr.).

Nemci so gotovo poskušali uveljaviti vse svoje sile, ko so dobili na lanskem kongresu v Sevilji predsestvo v svoje roke. Tako so poslali izredno delavnega svojega člana v direktorij, Rudija Salata, zaželkom pomladi v Fribourg, da je prevzel in vodil posle v sekretariatu hkrati z glavnim sekretarjem abbejem Gremaud-jem.

Kljub temu pogresam na kongresu enotno noto. Preveliki poudarek je na zgolj organizacijskem delu, delo komisij pa je malodane iluzorno. Komisija pro redditu dissidentium ad sanctae ecclesiae unitatem (oficijski naziv za unističnisko komisijo), ki so jo slovaške delegacije predlagale lani v ustanovitve, iz »neznanih« razlogov danes še ne obstoja. Pač pa se namerava prirediti sestanek, ki bo govoril o delu in organizaciji te bodoče komisije. Na sporedu tega sestanka je referat predsednika sekretariata slovaških akad. organizacij g. Nika Kureta o pomenu delovanja za cerkveno edinstvo. Vse to se seveda šele pripravlja in pretresa v privatnih pogovorih.

Nocoj se je vršil v menzi pozdravni večer s slavnostno večerjo, med katero so Quickbornovci zapeli nekaj nemških narodnih, katerim so kmalu odgovorili Angličji in tudi Slovani. Goste je pozdravil predsednik »Pax Romanae« dr. Luithe, kot »domačin« ravni. Beck in končno glavni sekretar »Pax Romanae« abbe Gremaud. Posebna zanimivost večera je bil pristen bavarski tercet v narodni noši, ki je podal gornjebavarske narodne z »joderje«, ter pevec iz Švabske, ki je pel ob lutnji. V vselem razpoloženju so se srečevali stari znanci s kongresov »Pax Romanae«.

Jutri se vrši dopoldne po slovesni sveti maši svečana otvoritvena seja, zvečer pa je povabil k sebi zastopnike delegacij znani katoliški filozofski pisatelj in profesor münchenske univerze dr. Dietrich von Miltbrand, nk.

Atentati v Indiji

London, 29. avgusta. as. Včeraj je indska vlada razpustila kongresno stranko v Madrasu. Pričakujejo se še nadaljnje razpustitve. V Bombay in v Delhiju je bilo včeraj radi aretacij članov kongresa ustavljeno delo tako v indskem kakor v mohamedanskem okolišju mesta. Delo je bilo ustavljeno v še nadaljnjih 50 predmestih.

London, 29. avgusta. as. V mestu Dakkar je bil danes dopoldne pred poslopjem kongresa izvršen atentat na generalnega inspektorja policije in na nekega oddelnega šefa policije. Generalni inspektor je bil ubit, drugi pa je bil smrtno nevarno ranjen. Pravi atentator je ušel, dva njegova tovariša pa sta bila aretirana.

Kalkuta, 29. avgusta. AA. Generalni nadzornik redarstva na Bengalskem, Lowman in superintendant policije, Hodson sta bila obdeljena, ko sta zapustila bolnišnico »Mitford« v Daici. Njunje rane so hude. Oba bosta operirana.

Komunistični val v Kitaju se je razbil

Nacionalne čete zmagovite

London, 29. avg. II. V zadnjem času ima nacionalna Gangkajseva vlada v državljanski vojni s severnim generalom Fenjansjanom velike uspehe. Zavzela je več važnih strateških postojank severnjakov na železniški Tjencin-Sangaj. Ker je s tem postala veliko sil nacionalne armade prostih, pošilja vlada čete proti komunističnim krdelom, ki se držijo zlasti v provincah Fukijem, Kjangsi in Hunan. Mesto Čangša je, kakor smo že poročali, zopet v rokah narodne vlade in Hankov je osvobojen

nevarnosti boljšeje invazije. Sicer se pa izkazuje, da rdeča krdeča niti približno niso tako močna in oborožena, kakor se je prvotno pisalo, in njihova armada baje ne šteje več kot 5000 izvežbanih mož. Zato narodni vladi ne bo težko, vpostaviti na deželni red. Treba je pa reči, da je komunizem med bednimi kitajskimi kmeti močno ukoreninjen in da mu bo narodna vlada resnično kos le, če se bo lotila v resnici moderne socialne zakonodaje.

Agresivnost nemške politike

prizadeva prijateljem miru vedno večje skrbi

Pariz, 28. avg. Nemška politika napram Poljski postaja čedalje bolj agresivna. Nemško-nacionalni listi pišejo, da naj Poljaki pomislijo, da za njihovim hrbitom stoji na straži Rusija, ki je naravni prijatelj in zaveznik Nemčije. Tega naj bi se zavedala tudi Pariz in London.

Ta pisava prizadeva prijateljem miru resne skrbi, tembolj ker se z nemške strani vedno redkeje čujejo glasovi o potrebi sporazuma s Francijo. Vidi se, da ta parola ne najde pravega odmeva v nemških množicah, ki se pripravljajo na volitve v parlament. To je pač zelo simptomatično.

Radi tega je razumljivo, če zlasti vojaški krogi v Franciji zopet načenjajo probleme, na katere se je v prejšnji miroljubni eri Briand-Stresemannovega prijateljstva že skoro pozabilo. Tako izvaja neimenovan francoski general, o katerem se pa ve, da spada med prve vojne avtoritete, v »Mercure de France«, da so zagrešili zavezništvo v Verzaju usodno napako, ko so Nemčiji predpisali namesto velikanse redne vojske malo poklicno vojsko. Izkušnje svetovne vojne kažejo, da nima splošna vojna dolžnost z dolgotrajno mobilizacijo manj pripravljenih starejših letnikov nobene bodočnosti. »Gospodje zavezništvo so Nemčiji natvezli za bodoče spopade najbolj pripravno oboroženo moč, je zasmešno, valno nekoč izjavil general v Seeckt. Pod krinko vojnih vaj (ki se prirejajo štirikrat na leto, dočim se je zadovoljila Viljemova Nemčija z enkratnimi) so vpostavili Nemci nanovo veliki generalni štab. Državna bramba šteje res samo

100.000 izbranih vojakov, a namesto predvidenih 12 let služijo samo po 5 let in se takoj nadomestijo z novimi. Na ta način je izurjena za vojno vsa nemška mladina, in z vojno policijo vred bi lahko že letos vpoklicala Nemčija v slučaju vojne napovedi pol milijona vojakov. Namesto prepovedanih avtomobilov in tankov je razvila Nemčija široko omrežje »potniških« letalskih prog. Vsa ta letala so vedno na razpologo vojni oblasti. V 50 km pasu vzdolž francoske meje je pripravljenih nad 5.000 avtobusov. Vsak bo peljal po en vod vojakov. V šestih urah po vojni napovedi, predno bi utegnili francoski oddelki zasesti bojno črto, mora Reichswehr že prekorčiti mejo in planiti v Francijo.

Kakor glas vpijajoče v puščavi se razlega med temi vojaškimi glasovi izjava lastnika priljubljenega dnevnika »Matine«, znanega senatorja Jouvencela. Misli, da bi morala Nemčija namesto sedanjega nezaupanja skleniti prijateljstvo s Francijo. »Če bi ponudila jutri Franciji pravo zvezo, ni dvoma, da bi se slednja z navdušenjem odzvala. V razliko od dosedanjih mednarodnih navad seveda ne bi smela imeti ta zveza očitno osti proti katerikoli tretji državi. Senator predlaga, naj se izjavijo vodilne osebnosti o tem predlogu.

Seveda je treba vpoštovati, da se spričo sedanje volivne borbe v Nemčiji radikalni glasovi bolj slišijo kakor glasovi umerjenih politikov, ki so vendarle v večini. Pač pa radikalci zadevajo v nemških središč na struno, ki v spominu na leto 1918, vedno rada grozično zavpeni.

V Londonu umirajo za solnčarico

London, 29. avgusta. as. Radi nenavadne hude vročine v poznem poletju je na Angleškem umrlo 29 oseb za solnčarico.

London, 29. avgusta. AA. Ob 15 je znašala temperatura 94 stop. Fh. Iz več krajev javljajo o smrtnih slučajih radi vročine.

London, 29. avgusta. AA. Na Angleškem in prav posebno v Londonu je zavladała strašna vročina, ki je znašala v senci 90° ob 10 dopoldne v senci 80° Fh. ob 15 pa 94° Fh. Ta vročina je največja tekom zadnjih 20 let. Po vremenskih poročilih ni pričakovati spremembe vremenskih prilik. Veliko število ljudi je zadela solnčarica. Število mrtvih v Londonu znaša 16. Mnogo trgovin in delavnic so morali začasno zapreti, popoldne pa sploh delo počiva.

Nesreče

Varšava, 29. avgusta. as. Pri Torunu je udarila strela v skupino 14 železničarskih delavcev, ki so omanjeni obležali na železniškem tiru. V zadnjem trenutku, preden je prišel neki vlak, je delavce, ki so ležali nezavestni na tiru, opazil neki železničar in jih rešil pred gotovo smrtjo. V kratkem času po rešitvi so se delavci zavedli.

Hastings, 29. avg. AA. Krotilec zveri cirkusa v Hastingsu, ki je bil rodom Čehoslovak in znan kot eden najdrznejših krotilcev, sta napadla v kletki dva medveda ter ga tako težko ranila, da je ranam podlegel.

Chicago, 28. avg. AA. Med letalskimi prireditvami je letalo strmoglavilo v množico. Več oseb je bilo ubitih in ranjenih.

Andrée bo pokopan v domačem kraju

Stockholm, 29. avgusta. as. Verjetno je, da bodo Andrejevo truplo pokopali v njegovem rojstnem mestu Grannu, kjer je pokopana tudi njegova mati. Ob pogrebu svoje matere je Andree tedaj izjavil pred več prižami: »Kjerkoli me boste našli ob moji smrti, moja želja je, da me pokopljete ob strani moje matere.«

Evharistična spomenica jugoslovanskih škofov

Zagreb, 29. avg. p. »Katolički list«, službeni list zagrebaške nadškofije, prinaša veliko spomenico, ki jo je katoliški episkopat na sklepni dan evharističnega kongresa 17. avgusta poslal ljudstvu. Spomenica pravi med drugim:

Kongres je završil s sijajnim in veličastnim uspehom. V ogromnem številu ste se udeležili z vseh strani naše države kongresa. Zlasti ste prišli v velikem številu iz hrvatskih in slovenskih krajev, ki so blizu kraja, kjer se je vršil kongres. Poklonili ste se evharističnemu Kralju, navzočemu v presvetem oltarskem Zakramentu.

Drago nam je, da moremo naglasiti, da ste pobožno sodelovali pri verskih obredih in svečanostih, ki so se ob priliki tega kongresa vršili. Pozorno ste poslušali zanesne govore govornikov v cerkvi in na zborovanjih. Pristopili ste večkrat z vyzgledno in bogoljubno gorečnostjo k mizi Gospodovi, da se okrepite z angelskim kruhom.

Vrhunec te svoje ljubezni ste pokazali na zaključni dan evharističnega slavlja. Napolnili ste ves obširni prostor Jelačićevega trga v Zagrebu. Pobožno ste prisostvovali sv. maši, ki jo je daroval zastopnik sv. očet. Popoldne ste v velikem številu izkazali čast Kristusu v veličastni procesiji, ko ste šli v nepreglednem sprevodu stotisočev.

Gledajoč te divne duhovne uspehe drugega evharističnega kongresa, ne moremo, da se ne bi zahvalili Gospodu za velik in obilen blagoslov, s katerim nas je te dni obdaril.

Nato se v spomenici obširno razlaga, v čem obstoji presv. Evharistija, v kateri je Kristus hotel z nami ostati pod podobo kruha in vina, in zakaj jo je ustanovil.

Nadalje se katoliški starši pozivajo k češče-mu pristopanju k mizi Gospodovi, vsaj vsak prvi petek ali pa celo vsako nedeljo. Škofje opominjajo vernike, da natančno izpolnjujejo božje in cerkvene zapovedi, da praznujejo nedeljo in zapovedane praznike, prisostvujejo sv. maši vsako nedeljo in po možnosti vsak dan. V spomenici se obširno slika vrednost in pomen sv. maše. Priporoča se dnevno iskovanje sv. Evharistije, molitve sv. rožnega venca pred sv. Evharistijo. Spomenica končuje takole:

Iz ljubezni do njega boste vršili vneto in požrtvovalno delo duhovnega in telesnega usmiljenja, po katerem se bo najbolj videlo, da ste pravi nasledniki Kristusovi, ki se je iz ljubeznijo žrtvoval na križu. Natančno izpolnjujte vaše roditeljske dolžnosti, posebno v pogledu dobre krščanske vzgoje od Boga vam poverjenih otrok. Naj Evharistija izlije na vse nas obilo svoje milosti in božjega blagoslova. Blagoslov Boga, vsemočnega Očeta, Sina in Duha svetega naj pride nad vas in naj ostane vedno nad vami.

Zagreb, 17. avgusta 1930, na sklepni dan veličastnega kongresa.

Podpisani: Dr. Ante Bauer, nadškof zagrebaški, dr. Nikola Dobretić, nadškof barski in primas srbski, dr. Iv. Ev. Šarić, nadškof vrhbosanski, o. I. Raf. Rodić, nadškof belgradski in apostolski administrator banatski, dr. Andrej Karlin, škof lavantinski, o. Alojzije Misić, škof mostarski, o. Joso Garić, škof banjaluški, dr. Dionizije Njarday, vladika križevski, dr. A. Akšamović, škof djakovski in apostolski administrator baranjski, dr. Jerolim Mileta, škof in apostolski administrator jugoslovanskega dela zadrske nadškofije, dr. Korim Klement Bonefačić, škof splitski, dr. Josip Srebrnić, škof krški, dr. Iv. Fr. Gnidovec, škof skopljanski, Lajčo Budanović, škof in apostolski administrator bački, Miho Pušić, škof hvarski, dr. Josip N. Carević, škof dubrovniški, dr. Gregor Rožman, škof ljubljanski, dr. I. Starčević, kapitularni vikar senjsko-modrški, dr. Ferdo Rožić, apostolski vojni vikar, A. Milošević, generalni vikar in delegat škofa kotorskega.

Finančna kontrola v St. Jurju ostane

Belgrad, 29. avg. m. Kakor smo že poročali svoječasno, je bilo odrejeno, da se finančna kontrola v Sent Jurju ob Ščavnici ukine. Nedavno je bila v Belgradu posebna deputacija, ki jo je sprejel finančni minister. Predložila mu je spomenico z razlogi za nadaljnji obstoj finančne kontrole v Sent Jurju ob Ščavnici. Finančni minister je odobril, da ta kontrola ostane.

Povratek angleških pevcev

London, 29. avg. AA. Reuter poroča, da je v London prispela skupina angleških pevcev na povratku s turneje po glavnih mestih Jugoslavije. Angleški pevci izjavljajo, da so bili povsod v Jugoslaviji sprejeti malone kraljevski in da so razen mnogih lepih spominov, ki so jih odnesli iz Jugoslavije, dobili najlepše vtise o jugoslovenski pesmi, ki je na veliki umetniški višini.

Belgrajske vesti

Belgrad, 29. avg. AA. Vojni minister general Hadžić je danes ob 8.10 dopotoval z Blede v Belgrad.

Belgrad, 29. avg. AA. Danes za gradnje Filip Trifunović je prispel danes v Belgrad.

Belgrad, 29. avg. m. Na drž. tehnični srednji šoli v Ljubljani je s kraljevim ukazom imenovana za učiteljico v I/II Ana Junt, dosedaj v 2/II.

Protest čeških hmeljarjev

Praga, 29. avg. as. Zveza nemških hmeljarjev v Zlatcu je izdala na svoje producente oklice, v katerem pravi: Bati se je, da bodo letošnje cene za hmelj padle še bolj katastrofalno kakor lansko leto. Pivovarniška industrija ponuja take cene za hmelj, da se jih bojimo povedati. Proti temu imajo producenti hmelja samo eno orodje: to je, da hmelja ne prinesejo na trg. Celo kljub letošnji slabi letini, bo trg vedno rad jemal dober hmelj. Oklice zaključuje s tem: Če boste svoji hmelj prodajali za tako ceno, boste postali sami svoji grobokopi. V Nemčiji dosega cene 80 do 110 Mk. Zatski hmelj pa je najmanj tako dober, vendar se zanj ponuja samo cena 450 do 500 Kč. Organizacija hmeljarjev je poslala ministrstvu za prehrano najni predlog, naj se takoj skliče anketa za pregled cen piva, da se s tem energično preišče za zmanjšanje cene piva. Pivovar-nari v Plznu so nato odgovorili, da je mogoče misliti na znižanje cene piva samo tedaj, če finančno ministrstvo opusti svoj načrt glede novega davka na pivo.

Fithmaurice — letalski junak v Ljubljani

Ljubljana, 29. avg.

Dandanes je le malo Evropejcev in Američanov, ki jim ne bi bilo znano ime Fithmaurice-ja, slavnega irskega letalskega junaka.

Polkovnik James Christopher Fithmaurice, vrhovni poveljnik precej močne irske letalske flotile, je bil rojen 6. jan. 1898 v Dublinu. Pred tremi leti je v družbi Nemcev Koehla in pokojnega Hühnefelda preletel z letalom Atlantski ocean. Bilo je to prvič, da se je posrečil polet z letalom v smeri iz Evrope v Ameriko.

Predsednik ljubljanskega Aerokluba industrialec Rado Hribar ga je že pred dvema leti povabil v Ljubljano. Fithmaurice pa je obljubil, da pride ob prvi priliki in je zato izbral letošnje poletje. Fithmaurice je prišel v Ljubljano večeraj in je gost Rada Hribarja. Danes je napravil večji avtomobilski izlet na Bled, v Bohinj, na Vršič in Ljubelj.

V Ljubljani ostane Fithmaurice še nekaj dni gost g. Rada Hribarja.

Köhl, Hühnefeld in Fithmaurice so startali za svoj preokooceanski polet dne 13. aprila 1928 ob 5.30 v Boldone na Irskem. Za njun polet se je napeto zanimala vsa Evropa in Amerika. Letalo je pristalo dne 14. aprila ob 6 zvečer na otoku Greenly Island na zapadni strani Nove Fundlanije. Po več dnevih je bilo njuno letalo preplano v New York, newyorško prebivalstvo pa je priredilo hrabrim letalcem viharen navdušen sprejem. Vsi trije so postali na mah ljubljenci vsega sveta. Hühnefeld pa se je še isto poletje smrtno ponesrečil na drugem poletu po južni Aziji.

VII. Ciam

VII. mednarodni akademski misijonski kongres v Ljubljani.

Ideja zamisel kongresa, naj bi vsak katoličan sodeloval pri ustanavljanju kraljestva Kristusovega na tem svetu in ne samo prazen zvok, izraz močne verske zavesti je, ki hoče tudi dejanj. Največ dejanj pa je ustvarilo misijonstvo samo, povečano z mučeniško krvjo izpolnjenavcev Kristusove volje: Pojdite in učite vse narode... Misijonarji so bili, ki so z besedo božjo ustvarjali kulturo in civilizacijo med narodi Azije, Afrike, Amerike, misijonarji so bili, ki se niso ustrašili nečloveških naporov, preganjanj, mučenja, smrti. Danes pa, ko misijonstvu ne preti samo preganjanje, mučenje in tudi smrt, danes, ko gre za duhovni boj med krščanstvom in svet, prevladujočim materijalizmom, je pa za ohranjanje krščanske tradicije in njenih duhovnih vrednot poklican ne samo misijonar duhovnik, ampak ves katoliški svet, v prvi vrsti inteligenca. Da pa se inteligenca zave svoje dolžnosti in tudi hvalečnosti do krščanstva, zato skrbe in naj skrbe mednarodni akademski misijonski kongresi. Bog daj, da bi ta, ki se bo vršil od 6.—11. septembra v Ljubljani, segel s svojimi idejami vsem Slovincem in Jugoslovancem v dušo. Pokret misijonstva med inteligenco ni več omalovaževanja vreden. Zavezema že globoko inteligenčne vrste vseh stanov v Evropi. Vrste se pa le in le širijo. Za mednarodni kongres v Ljubljani se ne zanimajo samo Slovenci in Jugoslovanci, temveč v veliki meri evropska katoliška inteligenca. Kongresa se udeležijo v številni skupini Nemci, Poljaki, Francozi, zastopana je tudi Rumunija, Češko-slovaška, Holandija, Ogrska, Italija, Švica, Španija itd. Inozemskih udeležencev je še sedaj več kot 150. Vedeti pa moramo, da je ves kongres prav za prav posvečen znanstvenemu razglabljanju misijonskih problemov. Izmed prigašenecv jih je največ profesorjev, bogoslovcev, akademikov vseh fakultet, učiteljev itd. Vsi udeleženci kongresa imajo pravico do polovične vožnje.

Kdor se namerava udeležiti kongresa, naj se v dneh od 6.—11. septembra zgleda v biroju Ciam, v hotelu Miklič, nasproti glavnega kolodvora v Ljubljani, kjer dobi pravi plačilo Din 15— kongresno legitimacijo, vstopnico za vsa zborovanja in s katero ima tudi pravico do polovične vožnje.

Kongres kot bo ta, se bo vršil v Sloveniji in v Jugoslaviji prvič. In ker je mednarodno izredne važnosti, se pač moramo zavedati časti, ki je Sloveniji in Jugoslaviji deležna. Udeležimo se vseh prireditelj in vseh zborovanj, obiščimo misijonsko etnološko razstavo na velesejmu v paviljonu K in pomagajmo na ta način ustvarjati kraljestvo Kristusa.

Kuhinjsko posodo

aluminijasto, emailirano, modro, sivo, rujav, prvo vrstnih znamk, ima v največji izbiri vedno na zalogi tvrdka z železnilo

STANKO FLORJANČIČ

Ljubljana Sv. Petra cesta 35

Slovenski ljudje, me tukaj tonemo!

Pretrfresljivo klic slovenskih deklet za dom slovenskih služkinj v Belgradu

Tisti urad, kjer so Mohorjev kolednik za duhovnega gospoda in župnijski urad Krista Kralja v Belgradu — in gotovo še marsikateri v naši lepi domovini — imajo stalne obiskovalce: reveže, ljudi brez strehe in kruha. Le čudno se mi je zdelo, kako da v Belgradu pomoči prosijo le Slovenci, Srbi, Hrvati in jugoslovanski Madžari, ko vemo, da v prestolici žive tudi Nemci, Francozi, Čehi in še mnogo drugih. Ko pa sem pobliže spoznal življenje tukajšnjih Nemcev in zlasti Čehov, sem uvidel, kako vzorno, s kako ljubeznijo in samozvestjo skrbijo ti za svoje. To ni izseljeniško vprašanje na papirju, to je narodno delo, ki več zaleže ko vse dokazovanje, da smo Slovenci tudi rod...

Tako malo nas je, da bi se nujno morali zanimati za vse naše, ki gredo službe iskat preko mej slovenske zemlje. Tujina nas sicer lahko marsičesa dobrega nauči, vendar ne smemo spregledati dejstva, da so mnogi dostopnejši njenim negativnim, ko pozitivnim vplivom. Premalo je namreč tistim, ki odhajajo, dati na pot samo dobro besedo. Kdor ni dovolj močan, se mu dobra beseda razblini le še v spomin. In je mnogo slovenskih deklet, ki so odhajala in jim nihče ni rekel: Ostani, ne veš, kako je tam!...

O slovenskih služkinjah v Belgradu smo že spregovorili, toda čutim slovensko dolžnost, zapisati krik naših deklet v Belgradu: Slovenci! Ljudje božji, me tonemo! Pomagajte, da ne bo prepozno!

Ali veste, da je v Belgradu tisoč zaznamovanih, ki so bile Slovence in niso več, ki so bile dekleta in so le še izmzgana človeška bitja... Te so na dnu in rešiti jih more le še milost božja. Ali veste, da jih je še tisoč, ki se bore — ali vztrajati ali se vreti v vrtinec...

Vi tam doma, ste se kedaj vprašali, kam z njimi, ko se povrnejo? Ena garjeva ovca...

Kdo je kriv?

Vemo — ta velemestni rod, ki s satansko zvijačo kupuje, kar na slovenski zemlji nikdar nikoli na prodaj ni bilo! Krivice, prizadete našim dekletom, vprijejo v nebo!

In še sami smo krivi, ker pustimo, da gre do. Vi, ki ljubite to našo trpečo slovensko zemljo, verujte bratu: Bolje doma mrtvi, ko v tujini živi grobovi!... Dekleta, bolj doma stradati kruha, ko v tujini iskati smrti...

Ves problem slovenskih služkinj v Belgradu je ena sama krčevita tožba: Gorje!

Je gorje služiti družini, ki ima »pravico«, da te čez noč vrže na cesto. Je gorje, sprejeti službo, v kateri dekle vsled prenapornega dela izgubi svoje zdravje. Je gorje, ko dekle prepozno spozna: bežati, ali pa se mora prodati pohotnosti gospodarja — pa nima, kamor bi bežala in nima, kjer bi iskala zavetja... Na ulico? Tam še šolarke pri belem dnevu niso varne! V sobico za slovenske služkinje? Je navadno prepolna... Je gorje, ko razni agenti čakajo na kolodvoru in dekletom, ki prihajajo, ponujajo brezplačna prenočišča... Je gorje, gledati pomandrano deklištvu, ki iz boleznih sili v blaznost. — Je gorje, vedeti, da se še poštena dekleta s ceno svojega življenja borijo...

Saj imamo društvo »Zveza slovenskih služkinj« v Belgradu. Saj imamo v najemu stanovanje, za pomoči najbolj potrebne. Imamo tudi slovensko službo božjo, v tolažbo tistim, ki je iščejo. In dobra dekleta žrtvujejo prosti čas in svoj bridko prislužen denar, da rešimo, kar se rešiti da... Vse to je premalo!

Pravim: Bolj ko spomeniki in bolj ko katedrala je potreben dom slovenskih služkinj v Belgradu: v času brezposelnosti ali boleznih vsaj varno zavetišče našim, da se ne izgubijo.

Razposlali smo položnice... Težko nam je prositi, ko vemo za revne v Trbovljah in Hrastniku, pa še za premmoge po toči in požaru prizadete. Vendar upamo v našo stvar fazumevajoče slovensko srce in vemo, da revni najbolj razumejo ljubezen do bližnjega.

To pa je naša prošnja sestram, ki so še doma: Slovenska dekleta, nikar v Belgrad!

Tomaž Ulaga, kaplan.

Ogromen požar v Beli Krajini

V vasi Doljane pri Zumberku pogorelo osem hiš in čez trideset gospodarskih poslopij

Metlika, 29. avgusta.

Nocoj o polnoči je nebo nenadoma zažarelo. Spet gori, toda kje? Nebo je pričalo, da je ogenj posegel na široko. Še pred jutrom pa so prišle prve vesti: vas Doljane pri Sv. Nedelji, dobri dve uri od Metlike, je v plamenih.

V hiši, kjer se je ogenj pojavil, je bila na straži pri obolelih svinjah domača hči. Nekako ob pol 12 ponoči je nenadoma opazila svetlikanje, in že je videla, kako je butnil plamen iz domače hiše. Nekateri ljudje so že trdno spali in sam čudež je bil, da ni noben človek zgorel.

Hitro so bili ljudje na nogah in hiteli reševati, kar se je rešiti dalo. Ogenj pa je z nebrzdano silo grabil naprej, ker dolgo ni bilo od nikoder nobene gasilske pomoči. Gasilcev zato od nikoder ni bilo, ker je vas skrita za hribi in se dolgo ni opazil svet požara, pa tudi sicer daleč naokoli ni nobenega gasilskega društva. — Šele dopoldne so prihiteli gasilci iz Metlike z ročno brizgalno in pozneje še z motorko.

Ogenj je uničil 8 hiš z vso opravo in obleko, dalje je zgorelo 11 hlevov, 17 svinjakov, 3 podi in mnogim tudi vsa krma, žito in drugi pridelki, ki so že bili spravljani. Ogenj je uničil posebno mnogo perutnine in obžgal eno svinjo. Občutno je prizadelih 13 posestnikov. Cela vas šteje 36 števil.

Strašen pa obenem čuden je pogled na pogorišče. Sem pa tam je ogenj posegel v sredo poslopij in je eno pustil, drugo uničil. Tako stoji sredi pogorišča s slamo krita hiša. Komaj par metrov na okrog je vse pogorelo, ta hiša pa je ostala. Pri hiši, kjer je ogenj nastal, je že lani pogorel hlev. Postavili so novega, temu je bilo prizanešeno. — Kako je prišlo do ognja, še ni pojasnjeno. Verjetno so praznovali Zumberčani veliko maso. Verjetno je, da je ogenj zanetil najbrž kak vnet vasovalec.

Nesreča je tem hujša, ker je bil že večji del pridelkov pod streho. Posebno za krmo bo težko. Zavarovani niso bili skoro nič. Skoda znaša več stotisoč dinarjev.

Staroslovenski grobovi v Kranju

Preteklo nedeljo so na stavbišču tekstilne tovarne Jugo-Brune v Kranju, na tako zvani Gorenji Savi, delavci našli na grobove in časa naseljevanja narodov v gorenjski ravnini. O najdbi je ravnatelj tovarne, g. ing. Vojo Knop, osebno obvestil ravnateljstvo Narodnega muzeja v Ljubljani, kateremu je obenem osebno izročil doslej najdene predmete. Vodstvo muzeja je po tem obvestilu, ki prica o brižni pažnji g. ravnatelja Jugo-Brune, poslalo na lice mesta uradnika, da ugotovi stvarno stanje in izvede nekaj poizkusnih kopanj, vendar pa to ni prineslo nobenih rezultatov.

Omenjeno nedeljo sta bila najdena dva groba z hranjenima okostnjakoma. V enem izmed grobov se je poleg okostnjaka našel še glinast lonček, katerega je pa udarec krampa razbil, dalje majhen nož, sulistačast konica ter zaponka nekega opasača. Lega okostja je bila z-i, mrtič iztegnjen, 1 in pol metra pod površjem na saskem produ. Okostnjak drugega groba je ležal približno 1 m pod nivojem, v navadni zemlji ter nekoliko iz smeri z-i, izmed

oddatkov se je pa pri njem našel samo lepo ohranjen prstan, ki sliči docela staroslovenskim prstanom iz Mengša. Iz najdbenih okoliščin bi bilo domnevati, da groba nista iz istega časa.

Nadaljnja poizkusna kopanja okrog prvega groba niti do globine 1 in pol metra niso prinesla nikakih novih najdb, iz po terenu raztreseno se nahajajočih, večinoma dobro ohranjenih odlomkov človeških kosti ter keramičnih posod z ornamen-tiko, bi bilo pa sklepati, da je bil ves ta teren že nekoč iz kateregakoli razloga prekopan ter da tu ni pričakovati groblja v onem redu, kot n. pr. na južni strani saskega mostu, kakor ga je leta 1907 odkril W. Schmid.

Vsi najdeni predmeti se nahajajo v lasti ljubljanskega Narodnega muzeja. Ob tej priliki je treba posebno poudariti pažnjo, katero je izkazoval stvari ravn. Jugo-Brune, g. ing. Vojo Knop, kakor tudi izreči zahvalo, ker je za izkopavanje velikodušno stavil na razpolago svoje delavce ter prevzel vse stroške.

in bolečine. Kričati so začeli tudi ostali otroci. Krik je privabil na kraj nesreče domače, ki so malo ponesrečenko potegnili iz jame. Kolikor je bilo mogoče, so ji pomagali, potem pa so jo naložili na voz in jo spravili v bolnišnico. Mala trpi velike bolečine. Vroče apno ji je do kolen požgalo noge.

Človeško gorje

Cerknica, 27. avgusta.

Cerkničan, star 33 let je bil železniški delavec na Rakeku. Doma ima ženo, ki jo je pred časom zadela kap, tako da je revica deloma hroma, torej za delo sploh nesposobna, poleg tega pa še dva nedoletna otroka: Družina dotičnega železniškega delavca je živela v veliki revšini in pomanjkanju. Od bede in skrbi se je ubogemu delavcu pred nekaj časom nekoliko omračil um tako, da ni mogel zanesljivo vršiti službe, zakaer je bil iz službe odpuščen in sicer brez penzije in brez podpore.

Sedaj se mu je zaradi skrbi duševno stanje še poslabšalo, tako da so ga morali začasno zapreti v torej v ubožno hišo, ker ga v ljubljanski umobolnici niso mogli sprejeti zaradi prenapolnjenosti. V občinski ubožnici, kjer ima nesrečnež svojo sobico, vedno govori sam s seboj o kolodvoru, železniških vagonih, o postajenastelniku, se nadalje pogovarja s sodelavci, ukazuje prenašati orodje in slično.

Zadosti žalosten primer bede, v kateri žive delavci. Slučaj vzbuja v celic okolici pomilovanje usode nesrečnega delavca, nesrečne, bolne žene in nepreskrbljenih otrok. Ali se bo našel kak velikodušen dobrotnik, ki bi hotel pomagati nesrečni družini in jo rešiti največje bede?

„Bolje je

bolezen preprečiti kot pa zdraviti“. Resnica, ki je tudi Tebi znana. Spoznaš skoraj vedno prve znake prehlada.

Pazi na to:

vzemi takoj ASPIRIN-tablete, ki pomagajo Tvojemu telesu v obrambnem boju proti povzročiteljem bolezni. Misli vedno na to:

Pravočasno je treba vzeti

Aspirin-

tablete.

Pazi pa na to: vsak zavoj in vsaka tableta nosi Bayer-jev križ.

Zadružne hišice v Zagorju

Zagorje.

Kljub težki težki gospodarski krizi, katero preživlja naš delavski kraj, je dosegla stavbna sezona časten rekord. Točasno se gradi in se je deloma že dogradilo po Zagorju 18 novih stavb. Zidavo mnogih hiš je predvsem omogočila »Ljudska stavbna zadruga« z nakupom travnika g. B. B. Travnik ima danes že 16 gospodarjev, poleg zadruge, ki ima še tudi znaten del. K graditvi je mnogo pomagala Trboveljska družba, ki daje rudarjem za dobo 10 let brezobrestna posojila. Če je ta zamisel družbe res iskrena, ji lahko častitamo.

Izgleda, da bodo prostori ob banovinski cesti skoro zazidani. Hiša g. Pavliniča bo menda najlepša v Zagorju; prav tako bo s stavbo g. Jana, ki se zida po posrečenem načrtu, kraj znatno pridobil. Hišice, katere zida zadruga, se vrste skromnejše zadaj. Vse bodo lične. Obdajali jih bodo vrtovi, kjer bo res mir in domačnost. Koliko bo v te hišice položeno truda, skrbi in blagoslova žuljavih rok, vemo tisti, ki gledamo Martina, Feliksa, Jurija, Franceta in druge, kako vlačijo staro opeko, kamenje, nadomeščajo obrtnike, samo da bo dom cenejši in večer življenja slaši. Veliko težav dga pač, da ni na vsem prostoru potov, vodovoda, kanalizacije itd. Naj bi za vse to poskrbela občina, da se razbremene revnejši. Vsa ta naselbina bo v smislu regulacijskega načrta učinkovita, enotna in bi po pravici zaslužila, da jo krstimo za »Novi dom«.

Delovanje stavbne zadruge gre v resnici pri-znanje, ker je k razvoju Zagorja zadnja leta mnogo pripomogla. Vsi neprijatelji zadruge so razočarani, ker njena dela so vidna. Prepričani smo, da niso člani zadruge ob ustanovitvi slutili, kako važno gospodarsko mesto bo v Zagorju zadruga zavzemala. Morda se še dobi kdo, ki se obrege ob zadrugo »Javno kuhinjo in brezalkoholno gostilno«. Naj bodo pa tudi tisti redki godrnjanci prepričani, da iztrezjenje pride, če hočemo kulturno med svetom kaj veljati. Brezalkoholna ideja pridobiva in zmaguje. Dne 7. t. m. bo na štadionu »Zadružnega doma« velika javna tombola stavbne zadruge. Ta dan bo dobil najsrečnejši za 250 Din 300 m² zemlje, na kateri bo lahko zidal. Manj srečni bodo dobili lahko kolo, kredenco, vrečo moke, premoč, blago za mosko obleko itd. Seveda je še mnogo, mnogo drugih dobikov. Na vsak način zasluži tombola toliko pozornost, da jo vsakdo gotovo obišče. S tem se ravno zadrugi pomaga še do večje aktivnosti. Na tomboli se bodo točili razni brezalkoholni sokovi, tudi za zalozaj bo bogato preskrbljeno.

Belokrajinski kotichek

Duhovniške spremembe.

V Podzemlju je osem let vneta deloval preč. g. Remigij Jerreb. V veliki in težavni fari je nekaj časa moral vršiti vse posle sam, brez kaplana, kar je za enega gospoda kar preteško, ker so v fari 3 sole. Pa gospod župnik je vestno z veliko vnuemo opravil vse, zato pa si je pridobil tudi naklonjenost ljudstva. Kar tožen in pobit je narod sedaj, ko se njegov dolgoletni voditelj poslavlja. Pa kaj, ko življenje teče vedno naprej. In tako je slovo duhovnikov in to je tudi slovo podzemeljskega župnika: »Dajte, da vzraste in Bogu sad obroditi seme, ki sem ga sejal. To mi bo znamenje hvalečnosti in zvestobe, če bom našel, da vas je moja beseda približevala Bogu!«

Iz Podzemlja se poslavlja tudi gospod kaplan Papež Karel. Samo eno leto se je trudil v tej župniji, in priznajmo: z gorečnostjo apostola se je lotil težavnega dela in globoko brazdo je izoral v teh kratkih mesecih, ki bo še dolgo očitna. Posebno fante je z veliko iznajdljivostjo in vnuemo privabljal in tudi že lepe sadove. Žal nam je, da se gospod kaplan že poslavlja, pa želimo mu srečo in enako vnuemo, pa več uspeha, kot ga je žel med nami, na njegovi novi župniji v Leskovcu pri Krškem.

Novi podzemeljski župnik pa je g. Andrej He, katerega v Beli krajini že davno poznamo, ker je že sedem let služboval v Črnomlju kot kaplan. Kakor je na eni strani trpko slovo od naših dosedanjih dušnih pastirjev, prav tako pa nas na drugi strani tolaži zavest, da dobimo prav dobrega gospoda župnika, ki nam ni tujec niti po obrazu in še manj po srcu. In to naj bo naš pozdrav našemu novemu župniku: Ne sodite nas po našem obrazu, zakaj grenke so včasih naše besede, pa včasih tudi kako naše dejanje — to so naše slabosti in bolezni. Z besedo in molitvijo nas zdravite, da nas pripeljete večnemu sodniku na desno stran.

Velika veselica

se bo vršila 7. in 8. septembra pri jami župana Permeta na Taboru, kjer boste ob zvokih godbe gledali krasoto kapnikov ter segli po bogatem srečelovu. — Za dobro pijačo in jedila preskrbljeno. — Izstopna postaja Grosuplje. — Dne 7. sept. bo ob 10 dopoldne sv. maša na Taboru.

Kaj pravite?

V tej rubriki ste načeli že dosti važnih vprašanj in mnogo predlogov. Mnogo stvari ste tudi grajali in moram reči, da so bile sodbe največkrat točne. Strah, ki vam jo sedaj jazelim, ni nova v tej rubriki, zakaj pred dobrim mesecem se spominjam, sem bral v »Slovenec« že o stilih slučajih. Slučaj, ki sem zanj zvedel sedaj, je naravnost drastičen in bi zaslužil, da se z njim javnost temeljito peha.

Mož in žena prideta k hišnemu posestniku pogajati se za stanovanje. Gospodar je pripravljen oddati jima stanovanje, samo pod pogojem, da nimata otrok. Tako se je izrazil in jima povedal v obraz: »Ne morem videti otrok v svoji hiši. Vso hišo mi obrnejo. Ne rečem nič — imate lahko pse, mačke, pišce, klavir ali radio, samo otrok ne smete imeti. Imate otroke?»

»Da, tri!«
»Obžalujem, stanovanje bom oddal drugim!«
Ta mož zasliši prav isto kazen, kot veleži dajalec ali morilec. Pa je še vedno ugoden mešan, dobrodošel v vsaki družbi, celo priljubljen je in plačuje redno svoj obdobje za dobrodelne namene. Ljudje ga spoštujejo in se ga boje, čeprav ima raje pse in mačke kot otroke.

— PEGE —

odstrani takoj in brez sledu »Creme Orizol«
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Založba: »Cosmochemia, Zagreb, Smičklova 22. Telefon 49-99

Koledar

Sobota, 30. avgusta: Roža Limanska, devica; Feliks (Srečko) mučenec.

Osebnosti

— Poročil se je g. inž. arh. Gustav Ogrin, sin znanega ljubljanskega stavbenika gosp. Ivana Ogrina, z učiteljico gđe. Miluško Salamon. Poročil ju je v cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani ženinov sošolec g. dr. Jakar Zagar. Novoporočnemu paru želimo obilo božjega blagoslova.

— Poročena sta bila na Brezjah dne 23. avgusta Jakob Karo, žandarmerijski narednik pri Sv. Križu pri Litiji in Julijana Hedžet poslovodkinja v Ormožu. Naj ju spremlja božji blagoslov!

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni za vodnike 2. bataljona telegrafskega polka inž. poročniki Rudolf Merlini, Vendelin Simenc in Stanišlav Bauer ter inženirski podporočniki Alojz Božić, Vladimir Črbenjak in Franjo Švelh; za vodnika 1. bat. telegraf. polka inž. poročnik Milan Pozder in inž. podporočnik Blaž Pavičič; za vodnika brezičnega bataljona telegrafskega polka inž. poročnik Leonid Verčinski; za vodnika 2. reflektorskega bat. tehn. polka inž. poročnik Konstantin Triva; za vodnika minerske cete tehn. polka inž. podporočnik Marko Mesarič; za vodnika 1. bat. 1. pionir. polka inž. poročnik Karlo Orehek; za vodnika 2. bat. 1. pionir. polka inž. poročnik Stanislav Ravbar; za vodnika 3. bat. 1. pionir. polka inž. podporočnika Jakob Baloh in Stefan Sitar in za vodnika 1. bat. 2. pionir. polka inž. poročnik Rudolf Grdinič in inž. podporočnik Božidar Jelača.

Šolske vesti

△ Vpisovanje v 1. letnik učiteljske. Vred odloka ministrstva prosvete S. n. br. 25.857 od 23. avgusta 1930 se morejo v šolskem letu 1930/31 vpisati v 1. letnik učiteljske tudi učenci(-ke), ki so rojeni leta 1912.

△ Uspesobnostni izpiti na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani se prične dne 24. septembra. Pravilno opremljene in kolikove prošnje se naj pošljejo uradnim putem izpraševalni komisiji do 20. septembra.

Novi grobovi

† V Kranju je umrla posestnica in gostilničarka gospa Neža Benedik, roj. Rozman, v starosti 47 let. Pogreb bo danes ob 5 popoldne.

† V Ljubljani je umrla g. Jean Fajdiga. Pogreb bo v nedeljo ob 4 popoldne z Napoleona-vega trga 5.

† Umrl je 23. t. m. upokojeni namestnik knjigovodje mestne planarne na Dunaju g. Vinko Krusič, tati vseuč. profesorja dr. Kidriča.

N. p. v. m.!

Mala kronika

★ Občni zbor »Podpornega društva za duhovnike ljubljanske škofije (DPD) bo v sredo dne 3. septembra t. l. ob 15 v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne. — Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika in blaginjska. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti. — Ako bi bil občni zbor ob določen uri zaradi nezadostnega števila zborovalcev nesklepen, se bo v smislu § 21. društvenih pravil vršil pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo sklepčen brez oziroma na število navzočih članov. — Odbor.

★ Delokrog srednješolskih zavodov. Kraljevska banska uprava dravske banovine razglasa: Na osnovi § 39. točke 1/3 zakona o banki upravi so bili odredeni za srednje šole v banovini naslednji okoliši v smislu § 9. zakona o srednjih šolah: za realni gimnazij v Celju; srezi Brežice, Celje, Gornji grad, Konjice, Laško in Šmarje; za realno gimnazij v Kočevju; sreza Čabar in Kočevje; za realnogimnazij v Kranju; sreza Kranj in Radovljica; za II. in III. realno gimnazij v Ljubljani; mesto Ljubljana ter srezi Ljubljana-okolica, Kamnik, Litija in Logatec; za I. gimnazij in za realno v Ljubljani; mesto Ljubljana ter srezi Brežice, Čabar, Laško, Kamnik, Kočevje, Kranj, Krško, Litija, Logatec, Novo mesto in Radovljica; za gimnazij in za realno v Mariboru: srezi Celje, Dolnja Lendava, Gornji grad, Konjice, Ljutomer, Maribor desni breg, Maribor levi breg, Murska Sobota, Prevalje, Ptuj, Slovenjgradec in Šmarje; za realno gimnazij v Murski Soboti srezi Dolnja Lendava Ljutomer in Murska Sobota; za realno gimnazij v Novem mestu: sreza Krško in Novo mesto; za realno gimnazij v Ptuj; srezi Dolnja Lendava, Ljutomer, Murska Sobota in Ptuj.

★ Oblastni odbor Jadranske straže v Mariboru razpošilja te dni po celem mariborskem inšpektoratu dravske banovine lične okrožnice s pozivom, da vsakdo, ki jo sprejme, se prijavi kot član k obrambnemu društvu Jadranske straže. S tem želi Oblastni odbor dvigniti število članstva v svojem področju in tako dvigniti razumevanje za težnje društva in za njegovo obrambno delo na našem Jadranskem. Odboru je ležeče na tem, da pridobi kolikor največ članov pomagačev, kateri plačajo letno 120 Din, a dobijo zalo brezplačno dostavljeno revijo »Jadranska straža«, katere izhaja kot glasilo društva v Splitu. Ta revija razširja tako z zanimivim čitvom kakor tudi z lepimi sli-

LJUBLJANSKI VELESEJM

RAZSTAVE:
ŠUMARSKA
LOVSKA
MISLONSKA
HIGIJENSKA

OTVORITEV V NEDELJO

OBISČITE RAZSTAVE V NEDELJO!

kami naših pomorskih krajev ideje društva. Tudi vsi drugi podporni člani so društvu dobrodošli. Naj torej nikdo ne preze poslano mu okrožnico, vsakdo mora spoznati naše morje, naše obrambno delo za to morje, za naš Jadranski, ki nam je edina prosta pot v širni svet. Vsi tisti, ki ste pozvani, nikar ne oklevajte temveč pristopite k Jadranski straži, katere stoji pod visokim protektoratom našega prestolonaslednika princa Petra in katere edino deluje za obrambo našega morja. S tem pokazemo tujcu, da znamo ceniti vrednost našega morja in da stojimo na braniku, da si ga tudi ohranimo. — Odbor.

★ Cerkevni shod na Kumu. V nedeljo dne 31. avgusta 1930 je velik cerkveni shod na Kumu. Vabimo rudarje, delavce, železničarje iz Zagorja, Trbovelj, Hrastnika, Zidanega mosta pa tudi ljubljanske izletnike, ker je ugodno vreme in Kumu ugodna razgledna točka, da v obilnem številu počaste sv. Jošta in sv. Nežo na Kumu.

★ Razstavljalec lovskih psov opozarja vodstvo razstave, da morajo biti razstavljeni psi pripeljani na razstavišni prostor dne 31. avgusta t. l. najpozneje do 8 zjutraj. Psi morajo imeti močne verižice in ovrtnice, popadljivi psi pa tudi nagobčnike. Na predvečer razstave, dne 30. avgusta t. l. ob 20 se vrši pozdravni večer v hotelu Union, katerega naj se razstavljalec in ljubitelji kinologije udeležijo v čim večjem številu.

★ V vednost vsem zoboteknikom Dravske banovine! Pozivamo vse nekoncesionirane in koncesionirane zoboteknike Dravske banovine na važni celokupni sestanek, ki se vrši v nedeljo, dne 31. t. m. ob 9 dopoldne v sejni dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 20, dvorišče. Sestanka se udeležijo gg. delegati iz Zagreba, kateri nam bodo poročali o osnutku novega zobotekniškega zakona. Vabimo vse gg. kolege, koncesionirane in nekoncesionirane, da se istega v svojem lastnem interesu udeležijo. Za pripravljalni odbor: Več koncesioniranih in nekoncesioniranih zoboteknikov.

★ Nesreča v gozdu. V ljubljansko bolnišnico je včeraj pripeljal avto mlekarke zadruge na Visokem 22 letnega Janeza Koželja iz Spodnjega Brnika, občina Cerklje pri Kranju. Koželj je v gozdu podiral smreke, ki mu je padla na levo nogo in mu jo zlomila.

★ Avtomobilska nesreča. Iz Murske Sobotice v Jurek, dne 26. t. m. se je z avtomobilom hotelirja g. Paklika nekaj potnik peljal v Predanovce. V gostilni V. se je ustavil. Ko se je odpravil iz gostilne, je gostilničarjev sin prošil soferja, da bi mu prepustil volan. Sofer je to storil. Konaj pa je zdrčal avtomobil iz dvorišča skozi vrata, se je zgodila nesreča. Novi soferi ni bil kos svoji nalogi in avto se je z veliko silo zaletel v ograjo mosta in se je preko nje zvrnil v jarek. Potniki na veliko srečo niso trpeli nobene škode. Tem bolj pa je poškodovan avto. Prelomil se je karter, upognila os in tudi motor se je tako poškodoval, da avta več niso mogli spraviti z mesta.

★ Angelski semenj v Krškem. Ker se obhajajo Angelska nedelja po cerkvenem koledarju za ljubljansko škofijo šele prvo v septembru, je običajni romarski shod pri sv. Rozaliji šele v nedeljo 7. septembra.

★ Mednarodni promet z nakaznicami. Ministrstvo razglasa, da se uvede s 1. septembrom t. l. mednarodni nakaznični promet z odkupnimi pisemskimi pošilkami, paketi, vrednostnimi pismi in s skatlami s Tunisem in Marokom. Na nakaznicah za Tunis in Maroko je treba nakazani znesek napisati v francoskih frankih. Največja vsota ene nakaznice znaša 1350 Frankov. Omenjeni deželi smeta pošiljati v našo državo največ po 3000 Din. Nakazani znesek mora biti napisan v dinarjih.

★ Propagandna knjižica poštne hranilnice. Podružnica poštne hranilnice v Ljubljani je razposlala poštam knjižico »100.000 vlagateljev pri poštini hranilnici kraljevine Jugoslavije«. Knjižica ima propagandni namen, da se čim bolj uide in razširi nalaganje in hranjenje denarja pri poštini hranilnici. Poštam se uradno naroča, naj ob primernih priložnostih opozarjajo stranke na ugodnosti vlaganja njih prihrankov na hranilne knjižice poštne hranilnice.

★ V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 21 od 28. avgusta t. l. je objavljen »Zakon o davnih in taksih ugodnostih za hotelsko industrijo«, dalje »Zakon o konvenciji o vzdrževanju in obnavljanju mejnih kamnov, malih piramid in znakov-kolčkov na jugoslovansko-albanski meji«, »Naredba povodom izpremembe v pristojnosti in administraciji pri izvajanju agrarne reforme«, »Uredba o delokrogu veterinarskega delegata pri kraljevskem poslanstvu na Dunaju«, »Izpremembe in dopolnitve uredbe o draginskih dokladah za duhovništvo vseh z ustavo usvojenih konfesij«, »Pravilnik o terenskem delu tehniških uradnikov in uslužbenecv ministrstva za gradnje in njegove zunanje službe«, »Pravilnik za vzdrževanje katastra«, »Pravilnik o izvrševanju zakona v sodnih taksah«, »Pravilnik o teži in čistini zlatega denarja za nakit«, »Razpis o voznem carinjenju motornih in ročnih škroplnic za škropljenje drevec«, »Ukinitev specialnih doklad uradnikom državnih prometnih ustanov«, »Ukinitev specialnih doklad iz odločbe ministrskega sveta 42.300-24 in posebnih doklad na plačo iz pravilnika D. R. št. 87.000-26 in »Pojasnilo o mestnih ulicah«.

★ Obiskovalcem kuharskega večernega tečaja in tečaja za vkuhavanje sadja priporočamo Slovensko kuharico, ki jo je spisala S. Felicita Kalinšek in velja 100 Din. Dalje Humevovo knjižico »Sadje v gospodinjstvu« 24 Din. Obe knjigi ste za ta tečaj velike važnosti, ker nudite vse, kar mora znati in vedeti dobra kuharica. Omenjeni tečaj priredi Krekova gospodinjstva šola v Šiški od 1. do 30. septembra. Knjige se dobijo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ Josip Pavičič: Našim malčkom. V založbi Glasbene Matice ljubljanske je izšla druga predelana izdaja klavirskega albuma »Našim malčkom«. To je zbirka 55 narodnih in ponarodljenih pesmic, katere je priredil za prav lahko igranje na klavirju skladatelj Josip Pavičič. Vse pesmice imajo podloženo besedilo, pisane so pa tako, da jih vsak mladinski zbor lahko izvaja. Zato je ta album izvrsten učni pripomoček za šolske in mladinske petje, za domače igranje na klavirju, pa tudi uporaben za manjše javne nastope naše mladine. Cena zvezka 20 Din. Naroča se v pisarni Glasbene Matice.

★ Nagrobne spomenike najceneje v najnovejših oblikah dobite pri kamnoseško-kiparskem podjetju Franjo Kunovar, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana.

★ Vsakemu in tudi vam se izplača ogled dospeh modnih novosti za gospode in dame pri trvdki Novak, Ljubljana, Kongresni trg 15. Tam kupite dobro in najceneje.

★ Ant. Rud. Legatov enoletni trgovski tečaj v Mariboru. (Odobren od ministrstva trgovine in industrije v Beogradu.) Novi tečaj se začne 2. septembra 1930. Prospekti brezplačno pri ravnatelstvu zavoda, Maribor, Vrazova ulica 4 ali v trgovini s pisarniškimimi stroji Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ul. 7. Zavod poseduje tudi lasten penzionat za dečke, na kar se posebno opozarja.

★ Pri haemeroidih, zaprtju ranihvi črevesa, tvorih, pritisku vode, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, utrupanju srca ter omotici dosežemo z uporabo naravne »Franz-Josef« grenčice vselej prijetno olajšanje, večkrat pa celo popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za nožranje boleznih predpisujejo v mnogih slučajih vsak dan zjutraj in zvečer pol kozarca »Franz-Josef« vode. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ljubljana

△ Slomškova družba. Ljubljansko članstvo vlnodno vabimo k sv. masi, ki bo v ponedeljek 1. septembra t. l. ob 7 v franciskanski cerkvi pri velikem oltarju za pok. članico gđe. E. Raunacherjevo. Ker so se člani in članice že vrnili s počitnic, računamo na polnoštevilno udeležbo. — Odbor.

△ Magistratno poslopje bo prenovljeno. Poslopje mestnega magistrata bo v kratkem popolnoma prenovljeno. Notranjost poslopja bo popolnoma nova in bodo stopnišča, stene in sobe prenovljene v prvotnem slogu. Posebno krásno bo preurejena glavna dvorana, ki bo preurejena v beli, sinji in zlati barvi.

△ Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Vpisovanje novih članov se vrši v ponedeljek in torek (1. in 2. sept.) med 18 in 19 v sobi št. 6, Vegova ulica. Odbor vabi vse pevce in pevke, ki imajo veselje in dobro voljo, da vstopijo v Matični zbor. Prva pevska vaja in sestanek celega zbora bo v sredo 3. sept. ob 20 v pevski dvorani v Vegovi ulici.

△ Ljudski kino Glince. Ob 8 zvečer otvoritvena predstava »Bele noči«, v gl. vlogah Ramon Novaro in Rene Adoree.

△ Cerkevna tativina. Cerkovnik trnovske cerkve Mihael Ravnikar je prijavil policiji, da je neznan tat ali tatice izmaknila iz cerkve s stranskega oltarja sv. Ane pleten pri, ki je pokrival staloja za mašno knjigo. Prt je bil vreden okoli 200 Din. Tatvine je sumljiva neka neznanca ženska, ki se v cerkvi precej nemirno obnašala in ni nič kazala volje moliti.

△ Male tatvine. Elektromonterju Avgustu Kregarju je nekdo ukradel delovno obleko iz rumenega platna, vredno 180 Din. — Nočnemu čuvaju Francetu Kavoreju pa je nekdo izmaknil iz zaklenjene barake v Staničevi ulici 320 Din vredne hlače.

△ Lekarne. Nočno službo imajo: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg št. 9.

△ Bukova drva (kubičen meter 150 Din) in trboveljski premog pri trvdki »Kurivo«, Dunajska cesta 33, telefon 34-34.

△ Poldnevni peš izlet prirede jutri v nedeljo popoldne član křižanske moške kongregacije na Rudnik, Zbirališče na mitnici na Dolenjski cesti, odhod od tam ob poldveh.

Trbovlje

Zahvala ljubljanskega škofo.

Ob priliki romanja rudarjev iz Trbovelj, Hrastnika in Zagorja smo poslali brzojavni pozdrav tudi ljubljanskemu škofu. Trboveljski župnik je prejel dne 25. t. m. sledečo zahvalo:

Lepo Vas prosim, da na primeren način naznanite rudarjem, ki so mi po Vas poslali lepi brzojavni pozdrav iz naših Marijinih božjih potov, mojo najiskrenejšo zahvalo. Vedno sem v mislih in s srcem pri delavcih, posebno zadnje mesece, ko me je srce bridko bolelo, ko sem čital in slišal o njihovi bedi in nevarnosti, da ostanje brez služka. Tedaj sem Boga prosil, naj mi pokaže in da modrosti in moči, da bi mogel za nje in njihove družine kaj storiti. Pravica in ljubezen naj se združita, da uredita delavstvu, ki za napredek človeštva temelje polaga s svojim delom, položaj, ki mu po božjih načrtih gre. Trdno upam, da bo prišlo do tega po potih evangelija — a le z našim požrtvovalnim delom. Bog hodi počasi, ker je večni, a njegov korak je siguran. A Bog je pravica in ljubezen, in v tem je svetost njegova. Bog blagoslovi Vas in Vaše delavstvo! Udani vam

† Gregorij Rožman, škof.

Dostavek. V dosedanjih poročilih o rudarskem romanju, ki pa niso izšla od nas, se je ne ljubo pozabilo omeniti ime č. g. Vitala Voduska, kaplana v Zagorju, ki je ves čas spremljal in vodil svoje župljane-delavce na njih romanju. Hvalno moramo še omeniti ljubeznivega g. svetnika in župnika Oblaka na Bledu, ki nas je po stari krščanski navadi vpeljal v svojo lepo podružnico Matere božje na otoku. Bog ga živi še mnoga leta! Istotako se moramo zahvaliti g. mons. dr. Slaviču, ki je že toliko storil za naše rudarje v Hrastniku glede zgradbe nove cerkve, da tudi tokrat ni pozabil na nas in nas je h koncu naših pobožnosti v Marijinih litanijah priporočil Materi božji.

Za stradalajoče rudarske otroke nam je že drugič poslal č. g. Anton Hafner, župnik v Merlebachu na Francoskem lep dar po 120 frankov, nabranih med slov. delavci v Spittelu, Moselle, Francija. Dobri gospod župnik se nahaja ta čas v domovini in veselilo bi nas, da bi nas posetili on in njegovi delavci izletniki tudi v Trbovljah. Za dar pa vsem najlepša hvala!

Maribor

□ Duhovne vaje za duhovnike lavantinske škofije so se od 25. t. m. naprej vršile v tukajšnjem dijaškem semenišču. Včeraj so se zaključile. Vodil jih je lazarist Ludovik Šavelj, udeleževalo pa se jih je 42 duhovnikov iz vseh delov lavantinske škofije s pomožnim školom dr. I. Tomažičem na čelu.

□ Vpisovanje v prvi letnik učiteljske šolskih sester ni prvega septembra kakor je bilo včeraj pomotoma objavljeno, ampak enajstega septembra. Gojenke ostalih letnikov naj se vrnejo dne 13. septembra, ker bo 14. sv. masa, 15. pa pričetek pouka. Za prvi letnik bodo ob predpisanih dnevih vzporedno sprejemni izpiti.

□ Grobovi. Umrla je v starosti 43 let ga. Milena Senjor, soproga sodnega svetnika dr. Senjorja. Pogreb plemenite pokojnice bo jutri ob 16 iz mestne mrtvašnice na Pobrežju. — V svojem stanovanju v Magdalenski ulici 21 je umrl v starosti 73 let zasebnik Emil Kronasser. Pogreb bo jutri ob 15 iz mestne mrtvašnice. — Na posledicah težke, neozdravljive bolezni je preminula v starosti 40 let zasebnica Julijana Štopar. Pogreb bo danes ob 16 iz mestne mrtvašnice na Pobrežju.

□ Otvoritvene predstave zvočnega filma so se včeraj popoldne udeležili številni povabljeni gostje, predvsem predstavniki šolstva, tiska in raznih društev ter korporacij. Lepo in razločno je bilo čuti prvo slovensko besedo v zvočnem filmu »Slovenska pesem v Parizu« kot uvod k »Pevajočemu norcu«. Vsi navzoči so bili ob brezhlebnem predavanju polni hvale ter prav prijetno presenečeni.

□ Predstavniki mariborskih gospodarskih krogov pretrpajo položaj. V četrtek zvečer so se zbrali v Grajski kleti zastopniki mariborskih pridobitnikov, predvsem trgovstva, gostilničarstva in obrtništva, da v skupnem neobveznem razgovoru razpravljajo o raznih prečih gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo interesov mariborskih pridobitnikov. Zlasti se je govorilo o težki gospodarski krizi v Mariboru ter o sredstvih, potom katerih naj bi se kriza lajšala ter po možnosti ublažila. V tem oziru gredo prizadevanja mariborskih gospodarstvenikov za tem, da se pospešujejo vse akcije in iniciative, ki bi utegnile biti od haska in koristi za razvoj obravske prestolice ter njenega gospodarstva in tujkega prometa (pohorska vzpenjača, aerodrom itd.).

□ Celovčani skozi Maribor. Včeraj dopoldne je potovalo skozi Maribor na dveh krásnih avtobusih 60 Celovčanov, ki so si med drugim ogledali kopališče na Mariborskem otoku. Okoli poldneva so nadaljevali pot proti Zagrebu. Na svojem potovanju skozi našo državo posejijo tudi Bosno in Crno goro.

□ Novi stražniki. Pri mariborski mestni policiji so sprejeti v službo kot stražniki Anton Črešnik, Franc Korošek, Ivan Martinšek, Leopold Plevnik, Janez Vrtnjak in Josip Zupančič.

□ Prva slovenska beseda v zvočnem filmu je dr. Schwabova »Zdrava Marija«, ki jo je odela ljubljanska Glasbena matica ob priliki svojega poseta v Parizu. Predvaja se v Grajskem kinu kot uvod povodom predvajanja zvočnega velefilma »Nori pevec« v dneh od 30. t. m. pa do 7. septembra t. l.

□ Jutri... Ob devetih dopoldne imajo pri Orlu hišni posestniki javen shod. — Na Pobrežju pa bo ob pol 16 pri Rojku svečana otvoritev novega premičnega odra, ki ga je ustanovil po iniciativi krajevnega odbora Rdečega križa. — Sporta pa po dolgem presledku prav nič; počitnice imajo sedaj sportniki v smislu nedavne odločbe LNP.

□ Na deski mesečnih šol je vpisovanje za vse učence v ponedeljek in torek, dne 1. in 2. septembra vselej od 8 do 12. Učenci naj se izkažejo z običajnimi dokumenti. Pri vpisu mora plačati vsak učenec 20 Din za Zdravstveni fond.

□ Komur bo pač sreča mila. Sledeči dobitki bodo pri dobrodelni tomboli mariborskih postarjev in sicer od desetero tombol: spalna soba (javorov les), šivalni stroj s 4 predali, moško ali žensko kolo, prašič, dečje kolo, gramofon s šestimi ploščami, kuhinjska posoda iz aluminija, stenska ura, otoman in fotografski aparat.

□ Tračnice... Včeraj zjutraj so opazili potnike, ki so se peljali z jutranjim koroškim vlakom v Maribor, v bližini čuvajnice nad limbuškim gozdom ženska, ki je ležala v nezvestnem stanju tik ob tračnicah. Iz pisma, ki so ga našli pri njej, je bilo povzeti, da gre za 24 letno zasebnico Lili H. iz Slovenske Bistrice. Tudi je iz vsebine pisma povzeti, da gre brčias za poizkušen samoumor. Moštvo tukajšnjega reševalnega oddelka jo je nezvestno z nekaterimi poškodbami na glavi prepeljalo v splošno bolnišnico.

□ Samo par vajencev in vajenk se je doslej oglasilo k vpisovanju pri tukajšnji obrtno nadaljevalni šoli; vodstvo omenjene šole opozarja mojstre in mojstrinje, da storijo v tem oziru svojo dolžnost. Sredi septembra mora biti vpisovanje zaključeno.

□ S strelji... 29 letno dekle Marijo Breznik iz Segovcev pri Radgoni je obstrlel z revolverjem neznanec, tako da so jo radi občutne rane na levi strani čela morali prepeljati v tukajšnjo splošno bolnišnico. Glede krivca in vzroka obstrelitve se vršijo poizvedbe.

□ V petek in svetek mariborske gospodinje prav rade po ribah povprašujejo. Pa so tudi včeraj zaloge na ribjem trgu kaj hitro skopnele. Sardele po 16, škombri pa po 24 Din.

□ Nočno lekarniško službo ima tekoči teden Vidmarjeva lekarna pri sv. Arelu na Glavnem trgu.

□ Zboljšana hrana v Javni kuhinji na Slomškovem trgu štev. 6 v A-razredu opoldne in zvečer Din 8.30, v B-razredu Din 12.30, v C-razredu Din 14.30. Priglašajte se!

Celje

Popravni izpiti na drž. realni gimnaziji v Celju se bodo vršili že 1. septembra od 8 dalje in ne šele 2. septembra, kakor je bilo v izveštvju pogrešno razglasheno. Prizadejati učenci naj se tedaj pravočasno javijo ob sedaj napovedanem času.

Knezošof dr. A. B. Jeglič se je mudil v četrtki 28. t. m. dalje časa v Celju, in sicer na poti v Rogaske Slatine. Prebivalstvo ga je povsod spoštljivo pozdravljalo.

Poroka. V ponedeljek 25. t. m. sta se v celjski opatijski cerkvi poročila sodni poduradnik g. Josko Hribar ob Okrožnega sodišča v Celju ter gđ. Jožica Rabzelj, hčarka pokojnega uslužbenca Upravnega sodišča za Slovenijo v Celju. Mladoporočencema želimo vso srečo!

Obe mestni osnovni šoli v Celju imata vpisovanje novincev in novink v ponedeljek dne 1. sept. od 8 do 12 in popoldne od 3 do 5, ter še v torek, 2. sept. od 8 do 12 v obeh pisarnah v prvem nadstropju mestne osnovne šole. Glasom odloka kraljevske banske uprave mora biti vpisan in tudi hoditi v šolo (privatno poučevanje po novem drž. zakonu o narodnih šolah za naprej odpade) vsak deček in deklica, ki je dopolnil, oz. dopolnila ali bo vsaj imel do konca leta 1930 sedem let. Sprejeli se pa bodo v šolo tudi otroci, ki dovrše šole po novem letu 1931 sedmo leto, ako to želijo roditelji, in je dotični otrok telesno dobro razvit. Otvorilvena šolska maša se vrši v sredo 3. sept. ob 8 v farni cerkvi. Zbirališče (tudi novincev in novink) je ob pol 8 na dvorišču mestne osnovne šole. Po maši se vršita učiteljski konferenci in v četrtki, 4. sept., pa je že reden šolski pouk — kot običajno — ob 8.

Kostanjevica

Naravna čuda. Krava »Rožica«, last tuk. šum. nadsvetnika inž. Koželja, je iztelila prošli teden trojček: 2 junčka in 1 telček. Ves rod je dobro razvit in se živahno mota okoli matere.

Letovanje. Kostanjevico je posetilo od 1. maja do 27. t. m. 76 oseb. Za pričetek jako lep uspeh smotrenega dela društva za tujski promet, učinkovite propagande ter solidne postrežbe. Četudi je letovanje motil prepogosti dež, vendar so se počutili naši gostje prav dobro in so odnesli najlepše utise.

Osebnost. Ukrajini zdravnik g. dr. I. Ivanišević se je pred tednom dni zopet vrnil z dopusta te okrepčan zopet nastopil službo.

Smrtina kosa. Dne 26. t. m. je nenadoma izdihnil svojo dušo g. Anton Dvoraček iz Dobrave pri Kostanjevici. N. v. m. p.

Šoštanj

Na tukajšnji meščanski šoli se vršijo ponavljalni izpiti v petek 29. t. m., završni pa v soboto 30. t. m. Obakrat je začel ob 8. Kolkovanje: za en predmet 15 Din, za dva 25 Din. — Vpisovanje za novo šolsko leto se vrši v ponedeljek 1. septembra od 10 do 12 v ravnateljevi pisarni.

Avtomobilski promet je v zadnjem času zelo narasel. Kar štirje avtomobilski čakajo ob prihodih vseh pri kolodvoru. Največkrat pa razen Dostojnikovega avtomobila odidejo vsi prazni. V ostalem pa so v službi raznih izletniških skupin.

Tombola Prosvetnega društva se vrši na smihelsko nedeljo 28. sept. Dobitki so lepi in presegajo normalno višino.

Begunje pri Cerknici

Himen. V ponedeljek je g. župnik poročil v tukajšnji farni cerkvi g. Ludovika Urbasa z gđ. Anico Medenovo. Oba novoporočenca sta iz odličnih narodno zavednih rodbin. Iskreno čestitamo!

Cesta Begunje — Sv. Vid. Pretekli teden je prišlo okrog 50 zdravih in krepkih ter dobro oblečenih fantov-delačev iz Dalmacije, ki so prevzeli 3 km nove ceste. — Iz Polhovca grada, kjer so končali z graditvijo ceste, pa so pripeljali vozniki štiri polne vozove traačnice, vagončkov, samokolnic in nosilnic. Započeto delo tako prav uspešno napreduje in bodo naši Vidovci drugo leto že imeli toliko let pričakovano in obljubljeno cesto.

UPORABLJAJTE SAMO ORIGINALNI
„ZACHERLIN“
NAJBOLJŠE SREDSTVO ZOPER MRČES

Naše dijaštvo

Tovariši iz katoliških akademskih društev! Od 6. do 11. septembra je v Ljubljani mednarodni akademski misijonski kongres. Nedelja, 7. septembra velja zlasti za naš! Slede predavanja: Misijonsko gibanje med akademiki. — Misijonstvo in univerze med pogani. — Misijonske dolžnosti našega izobraženstva. — Zvečer akademija. — Na ta način hočemo študirati praktična misijonska vprašanja. Tovariši bodi to manifestacija za misijonsko idejo med nami! (Voznja je polovična. Kupite na odhodni postaji karto z mokrim žigom. V Ljubljani dobite legitimacijo. Hrana 10 Din dnevno. Za prenočišče oskrbljeno!) — Za akad. zvezo: Mirko Potokar, preds. Občni zbor Slov. kat. akad. starešinstva, ki bi se mel vršiti v nedeljo, 31. avgusta t. l., se preloži za nedoločen čas. — Odbor.

Iz društvenega življenja

Pevsko društvo »Krilato kolo« uslužbenec cestne električne železnice priredil v nedeljo, 31. avgusta v gostilni g. Košaka na Zaloški cesti (Novi Vodmat) veliko vrtno veselico. Sodeluje železničarska godba »Sloga«. — Spored: Petje, srečolov. — K obilni udeležbi vabi — odbor.

Slavnostna otvoritev nove šole v Zaplani nad Vrhniko se vrši v nedeljo, dne 31. t. m. Po sv. maši in blagoslovitvi nove stavbe sedi na šolskem vrtu veselica s srečolovom, godbo in petjem. Zaplanci smo ponosni na krasno stavbo in vabimo, da si jo pridete ogledat vsi prijatelji šolstva in nas hribovcev.

Motoklub »Ljubljana« se tem potom ujudno povablja na vinsko trgatve v Metliko. Skupen odhod v nedeljo, dne 31. t. m. ob pol 6 zjutraj. Zbirališče pri Česnovju na Dolenjski cesti. Proga: Ljubljana-Novomesto čez Gorjance v Metliko. Po članih vpeljani gostje dobrodošli. — Odbor.

Poizvedovanja

V šmarnem klanecu med škofeljo in šmarjem se je izgubilo kolo od avtomobila Dixi. Najditelj dobi nagrado. Sporočiti je na Leo Paulin, Ljubljana, Metelkova ulica 4.

Našla se je ovratna verižica. Dobi se od 18 do 19 pri Fani Zalar, Dunajska cesta 17-II. prve stopnice, tu.

Dunajska opereta

V četrtki 28. avg. je dunajska opereta še enkrat gostovala pri nas. Izvajala je dve enodejanki. Prva nosi naslov komorne opere in ime »Suženji ljubazni«, druga pa se imenuje »Oj ti ljubezeni« in je opereta. Prvo je zložil Bela Lasky na tekst Frica Grunbauma, drugo Engelberger. Vili na tekst Heinov. Prva obiluje impresivne harmonije puccinijevskega kova, vmes so znani in preznani šlagerji, drugo se razveta v šlagerjih, sentimentalnostih in romantiki. Sodelovali so zopet ga. Slezakov in g. Payer, dalje Springerjeva, Schulz, Korner, Saltanova. V prvi enodejanki je tudi par mimičnih točk. Dirigiral je kakor obakrat prej g. Neumann. Gostje so bili zelo navdušeno aplavdirani. Mnogokaj so morali ponavljati, končno so dobili celo grmado venecv s trakovi in bodo naše kraje gotovo ohranili v lepem spominu.

Eno se mi pa čudno zdi. Kako da naši veleinteligentni in estetsko izobraženi Ljubljanci take podpoprečne kose podpoprečnih skladateljev tako silovito pošiljajo z obiskom, aplavzom in navdušenjem, drugo pa je to, kako da misli, recimo, Dunajčan o nas, kakšne muzike, da smo vredni. Nič ne rečem o izvajanju in lepih glasovih, režiji itd., toda danes, ko smo videli vse, kar so nam Dunajčani prinesli, debelo gledamo tako Dunajčane kakor naše občinstvo. Upajamo, da uspehi Dunajčanov našemu opernemu vodstvu ne bo baš velika kaska vzpodbuda zato, da bo število operetnih bedaslov v bodoče poltrojilo.

Lepo, da inozemstvo umetnostno občuje z nami, toda naj bi nam prineslo umetniško kaj bolj vrednega in resnega — drugič. Od prevrata sem je Ljubljana tudi kos univerzitetnega mesta in naj se to mesto ne meri več po merilu iz čitalniških časov — ali pa, ali naj se meri? Na to vprašanje je težko odgovoriti. Če pogledamo obisk in navdušenje za gostovanja dunajske operete, bi šlovek dejal, da v pogledu sodbe o resni umetnosti nismo prišli po vojni niti za korak dalje. Ne daj Bog, da bi bila ta kalkulacija čisto pravilna!

„Glasbenik“ in pa „Zbori“

V Cerkvenem Glasbeniku, št. 7-8 nadaljuje dr. A. Dolinar svoj uvod k razpravi »Cerkveni toni v večglasju«. To pot avtor kritično presoja stališče Cecilijancev do »cerkvenosti« cerkvene glasbe v zvezi z njihovo vpostavitvijo »Vereinskataloga«. Dr. Dolinar reši vprašanje cerkvenosti glasbe kratko in pravilno takole: Vsak slog je cerkven ali ne cerkven, če je v skladu s cerkvenimi zakoni pa liturgične norme. Nemogoče se je sodobnosti namreč izražati v slogu starejših del, zakaj glasba je in bo kakor vsaka druga umetnost vedno le vsakokratno estetsko zrcalo vsebin notranjosti družbe in cerkvene glasba, če naj bo umetnostno vredna, nikakor in po nobeni zunanji sili ne more zlesti iz tega normalnega okvira drugam. S tem je očrtano pravo stališče do Cecilijanskega električnega pokreta in dr. Dolinar ga je pravilno očrtal. Dr. Jos. Mantuani nadaljuje svojo zgodovino cerkvene glasbe. Lepo bi bilo, če bi namši Slovenci vsaj kratko svojo zgodovino ponatnili. Avtor je prišel do obravnavanja starokrščanske glasbe, Konstantinove in Gregorjeve dobe. A. Grobman nadaljuje svoja Poglavlja iz fiziologije in fonetike. F. Ferjančič podaja »Zelo važno pripombo k navodilu za pevanje evangelijev v slovenskem jeziku« in zavrača medicinske načine pojmovanja koralnega prednosa. Leop. Govekar piše o Nadzornikih organistov in ljudskem petju. Jos. Mantuani poroča o priliki letošnje smrti slavnega raziskovalca koral Dona Andreja Mocquereaua, učenca Pothierja. P. H. Sattner poroča o novih orglah za Kostreno. I. Mercina o zvonovih v St. Vidu nad Vipavo. Slede kronika, pregledi in poročila.

Glasbena priloga prinaša Jos. Klemenčičovo pesem »Jezus pridi k meni tiče za mešan zbor z orglami in orgelsko mitiglo, precej h kontrapunktični nagnjeno delo. Premilovi pesmi za mešan zbor »Blaženici« in »Kri Gospodova« ter dr. Fr. Mlinar-Cigaletovo pesem »Brezmadežna« za ženska glasova in orgle.

Sport

REPREZENTANCA J. N. Z. V LJUBLJANI

Kakor doznavamo, bodo reprezentančni igralci Jugoslavije, ki so naš nogomet na tekmah za svetovno prvenstvo tako uspešno zastopali, potovali v potovali v ponedeljek, 1. septembra skozi Ljubljano. Prispeli bodo v ponedeljek popoldne okoli 9 popoldne v Ljubljani in nadaljevali vožnjo v Belgrad, kamor prispjo okoli 10. Pozivamo vse sportnike, da pozdravijo vrle zastopnike našega nogometnega sporta. Slučajno spremembo v času prihoda bomo pravočasno javili.

VELIKA SPORTNA PRIREDITEV V TRZICU

Cirilovi bratje, sportni odesk Ljubelj, priredi 31. avg. na lastnem sportnem prostoru za »Virjeve prireditve«. Glavna prireditelja bo peterboj za odsekov prvenstvo. Tekmovalo se bo: tek na 100 metrov, skok v daljavo, skok v višino, skok s palico in met krogle. Že samo tekovanje v peterboju bo zelo zanimivo, tembolj ker je to prva tovrstna prireditev v Trzinu. Obenem bo pa tudi dokaz, da se je naša mladina vneto posvetila ena najlepših sportnih panog — lahki atletiki.

Poleg lahkoatletskih tekem je na programu tudi skupen nastop v točki »moderna vojska«, toda brez pušk in plinov.

Po tekmah se vrši na istem prostoru ljudska veselica. Pri vseh točkah pa sodeluje izborna tržaška godba. K prireditvi je minimalna vstopnina 6 in 3 Din. Upamo, da bo trud Cirilovih bratov poplačan tudi z dobrim obiskom, ki bo obenem najlepše priznanje agilnim atletom.

Tekma Elan (Novo mesto): Ilirija se ne vrši. Napovedana tekma med Elanom in rezervo Ilirije v nedeljo 31. t. m. odpade zaradi igralnega odmora, ki ga je odredil JNS za čas od 25. t. m. do 6. septembra. Namesto tega bosta igrala v nedeljo ob 17.30 na prostoru SK Ilirije trening tekmo SK Slovan in ZSK Hermes.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Danes trening skupine I točno ob 17.30 v garderobo pridite ob 17. Obenem važen sestanek I. moštva in rezerve. Udeležba obvezna! — Načelnik.

SK Grafika. Danes ob 5 popoldne na igrišču Ilirije obvezna trening tekma z Ilirijo. Sestava: Wolmuth, Novak, Mihelič, Muzlovič, Palek, Kmetič, Puh, Zeman, Stupica I., Katavič, Urbančič, Pungertar, Srebotnjak, Pelicon, Strohmayr, Korbar. — V nedeljo, 31. t. m. ob 8 popoldne se na igrišču Ilirije poziva sledeče moštvo za trening tekmo proti rez. Hermesa. Sestava: Zupančič, Terpin, Zupan, Stöhr, Bežan, Muzlovič, Zagar I., Blohar, Tršan, Hren, Kolarič, Vajec, Melina, Kobal, Stupica II, Srimšek. — Vsi navedeni se imajo treningu sigurno odzvati. — Načelnik.

Pred šumarsko in lovsko razstavo

V prostornih Ljubljanskem velesejma bo od 31. avgusta do 15. septembra pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja velika šumarska in lovska razstava.

Ker je v Jugoslaviji nad 30.5% vse površine gozdov, je ta razstava gotovo vevlačna za domačine, ki bodo imeli priliko videti pravilno gojenje gozda, nadalje pa tudi vsa uporabo gozdnih pridelkov in sicer od lesa do gob in raznih gozdnih sadežev.

Prikazani bodo tudi vsi pripomočki, posebnost novejši stroji, ki se jih uporablja v gozdarstvu in lesni industriji.

Redukcija delavstva v Rušah. Kakor smo poročali na drugem mestu, je Tvornica za dušik Ruše, d. d., odpustila 77 delavcev. S tem je prišla do izraza kriza tudi v veliki kemični industriji. Ruše so največje podjetje kemične industrije, ki zaposluje ca. 500 delavcev. Podjetje izdeluje dušik, karbid, kompr. kisik, tek. ogljikovo kislino in gnojilo »Nitrofosfat Rušec«. Podjetje dela predvsem za izvoz, saj more v naši državi radi premajhne porabe umetnih gnojil prodati le par odstotkov svoje produkcije, gros pa je šel na svetovni trg. Številke izvoza pa letos zelo nazadujejo. Izvoz karbida je v prvi polovici letos v primeri s prvo polovico nazadovao od 154 na 124 milij. (količina pa se je povečala od 5.565 ton na 6.041 ton), ravnatoko izvoz cianamida od 39.8 na 15.5 milij. (po količini od 14.575 na 9.101 ton). Zlasti se vidi iz teh števil nazadovanje cen. Tudi Ruše so udeležene pri velikih mednarodnih dogovorih glede dušika in so si gotovo zale zasigurali svoj del pri eksportu in pa na domačem trgu. Vendar je danes položaj slab in je redukcija pri Rušah odsev velike industrijske krize, ki vlada v svetu.

Zanimanje za živinorejo v Slovenski krajini. Murska Sobota, 28. avgusta. Večkratne živinske razstave pričajo, da prebivalstvo Slovenske krajine posveča veliko pozornost živinoreji. Pred nekaj dnevi smo poročali na tem mestu o zelo dobro uspelem konjskem premovanju v Beltincih. Še bolj ko konjereja, je razvita v Slovenski krajini reja goveje živine. Naši bikli so vzbujali na vseh prirediteljskih razstavah občudovanje. Da bi oblast zanimanje za govejerejo še bolj dvignila, je dala banska uprava letos na razpolago razmeroma zelo visoko vsoto — 52.900 Din —, ki naj bi se razdelila kot nagrada gospodarjem, ki imajo najlepše bika. Od navedene vsote je dobil okraj M. Sobota 34.700 Din, okraj D. Lendava pa 18.200 Din.

Kako so bile nagrade razdeljene v okraju D. Lendava, nam sedaj še ni znano. V sobotnem okraju je bilo nagrajenih 38 živinorejcev. Nagrade so bile sledeče: 2 po 1500 Din, 1 po 1400 Din, 9 po 1200 Din, 16 po 1000 Din, 11 po 500 Din. Prvo nagrado sta dobila Legen Nikolaj iz Voršinec in uprava veleposestva v Gornji Lendavi. Drugo nagrado pa je dobil Benko Josip, župan in veleindustriec v M. Soboti; razen te je dobil še dve drugi nagradi. Ni treba naglašati, da bodo te nagrade gospodarjem v veliko vzpodbudo. Da je zanimanje za govejerejo res vedno večje, kaže dejstvo, da število rodovniških odsekov in mlečne kontrole od dne do dne narašča. V kratkem se je ustanovilo 6 takih odsekov, trije pa se ustanavljajo. V bližnji bodočnosti se bode vršili tudi dve veliki razstavi goveje živine v Nedelici in v Puconcih.

Dobave. Ravn. drž. rudn. v Zabukovei sprejema ponudbe za dobavo jamskega lesa, ravn. drž. rudn. v Brezi do 11. sept. za dobavo gonilnega spirita, bakra, mikanita itd., ravn. drž. rudn. v Kreki do 19. sept. za dobavo bombaža za čiščenje osioli, vijakov, matic, železne pločevine, cementa, krovne lepenke in jermenov. Vršile se bodo naslednje ofert. licitacije: dne 17. sept. pri komandi 45. pp v Mariboru glede dobave raznih živil, dne 19. sept. t. l. pri ravn. drž. žel. v Subotici glede dobave lesa za mostove, pri ravn. drž. žel. v Zagrebu glede dobave materiala za gornji stroj, pri upravi I. oddelka Art. tehn. zavoda v Sarajevu glede dobave platna (»kalki«-harve), pri ravn. pom. prometa v Splitu in pri upravi državnih monopolov v Belgradu glede dobave pisarniškega materiala, pri ministru za zgradbe v Belgradu glede dobave telegrafskih in telefonskih aparatov itd.

Prodaja smrekovega lubja. Direkcija šum v Ljubljani odda po pismenih ponudbah smrekovo lubje. Ponudbe je vložiti do 18. sept. t. l.

Borza

Dne 29. avgusta 1930.

DENAR

Devizni tečajji so danes v glavnem ostali neizpremenjeni, le Dunaj je nekoliko čvrstje. Promet je bil znaten posebno v devizi Berlin. Z izjemo Trsta, kjer je bilo zaključeno privatno banko, je v vseh zaključenih devizah dala Narodna banka. Eksekutivno je bilo prodano: 21.960 pokvarjenih, v bale prešane slame fko voj. skladišče Ljubljana 100 kg 25 Din.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečajji.) Amsterdam 2271 bl., London 1345—1348 (1346.50), Bruselj 787.95 bl., Budimpešta 986.85—989.85 (988.35), Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 797.05 bl., London 274.10—274.90 (274.50), Newyork 56.255 bl., Pariz 221.79 bl., Pariz 166.95—167.75 (167.35), Trst 294.15—296.15 (295.15).

Zagreb. Amsterdam 2268—2274, Berlin 1345—1348, Bruselj 787.95 bl., Budimpešta 987.28—990.28, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 795.55—798.55, London 274.10—274.90, Newyork 56.155—56.355, Pariz 220.79—222.79, Praga 166.95—167.75, Trst 294.15—296.15. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 2.94 milij. Din.

Belgrad. Amsterdam 2268—2274, Berlin 1345—1348, Bruselj 786.45—789.45, Budimpešta 987.28—990.28, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 795.55—798.55, London 274.10—274.90, Newyork 56.155—56.355, Pariz 220.10—222.19, Praga 166.95—167.75. Curih. Belgrad 9.12375, Amsterdam 207.225, Atene 6.70, Berlin 122.81, Bruselj 71.875, Budimpešta 90.225, Bukarešt 8.07125, Carigrad 2.4425, Dunaj 72.70, London 25.0425, Madrid 54.90, Newyork 514.25, Pariz 20.2825, Praga 15.2625, Sofija 3.73, Trst 26.9825, Varšava 57.70, Kopenhagen 137.925, Stockholm 138.35, Oslo 137.90, Helsingfors 12.95.

VREDNOSTNI PAPIRI

Danes beleži zagrebška borza v državnih papirjih zaključke v agrarih in begl. obveznicah Rdečega križa, torej papirjih, v katerih so zaključki bolj redki. Nadalje je bil promet v promptni škodi. Tečajji pa so ostali v glavnem neizpremenjeni. — Bančni papirji beležijo zaključke le v delnicah Poljbanke in Srške po vberajšnjih tečajji. — Industrijski papirji beležijo zaključek v Slavoniji. Dubrovačka je nadalje čvrsta. V ostalem ni izprememb.

Ljubljana, 8% Bler. pos. 97.75 bl., 7% Bler. pos. 87.75 bl., Celjska 100 den., Ljublj. kred. 112 d., Prashediona 910 den., Kred. zavod 170—180, Trboveljska —, Vevče 124 den., Stavba 40 den., Šešir 105 den., Ruše 280—300.

Prav tako važna bo ta razstava tudi za inozemce. Na naši prvi tovrstni razstavi bodo zastopane vse večje lesne firme in sicer po uzancih kakor po večjih izdelkih. Nadalje bo prikazana tudi količina lesa, ki jo izvažamo v inozemstvo. Tuji trgovci bodo imeli priliko videti razvoj in moč naše lesne industrije ter pri tej priliki stopiti v trgovske zveze z jugoslovanskimi industrijskimi in trgovci.

Lepo obeta tudi lovska razstava, na kateri bodo zastopani vsi deli države. Poleg lovskih trofej bo povečini prikazana tudi vsa divjad od balkanskega risa pa do alpskega kozoroga, kakor tudi zgodovina našega lovstva.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 88—88.50, agrari 55—55.25 (55), vojna škoda ar. 437—437.50, kasa 437—437.50 (437), 9., 10., 11., 12. 437—437.75, srečke Rdeč. križa 55 blago, 8% Bler. pos. 97.25—98, 7% Bler. pos. 86.25—86.75, 7% pos. Drž. hip. banke 85.75—86.50, 6% begl. obv. 76.75—77 (77). Bančne delnice: Ravna gora 75 den., Hrvatska 50 den., Katoliška 36 den., Poljo 56—56.50 (56), Kred. 96 den., Union 191—193, Jugo 78—79, Lj. kred. 122 den., Medjunarodna 65 den., Narodna 8025—8175, Obrtna 36 den., Prashediona 910—925, Etuo 150—155, Srbska 188—190 (188), Zemaljska 133.50—135, Industrijske delnice: Nar. sum. 25 d., Guttman 147.50—160, Slaveks 6.0 den., Slavonija 200—210 (200), Našice 1.100—1.150, Danica 100—102, Drava 210—245, Sečerana Osjek 309—309, Nar. ml. 20 den., Osi. ljev. 180—205, Brod. vag. 112 den., Union 120 den., Vevče 124—131, Isis 36 den., Ragusa 401—405, Jad. plov. 500 bl., Trboveljska 395—399.

Belgrad. Narodna banka 8040—8100, 7% inv. pos. 92.50—93.25, agrari 56—56.50, vojna škoda 452, 9. 454.50, 12. 461.75, 7% Bler. pos. 88.50—89, 6% begl. obv. 77—78.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu: London: 7% Bler. pos. 85.75—86.50, Newyork 8% Bler. pos. 96.50—97.50, 7% Bler. pos. 86—86.50, 7% pos. Drž. hip. banke 84—87.50 (85.25).

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 88.90, Wiener Bankverein 17.90, Creditanstalt 47.40, Escompteges. 159.25, Union 23.55, Aussiger Chemische 172.75, Ruše 35.35, Alpine 24.25, Trboveljska 49.50, Kranj. ind. 41, Leykam 4, Rima Murany 83.75.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 1 vag. hrastovih drv in 1 vag. bukovih drv. Tendence neizpremenjena mlačna.

Povpraševanje je za: 1 vag. škuret 12 mm, 2 vag. desk, 24 mm, 1 vag. plohov 38 mm, 1 vag. plohov 48 mm, vse doslej navedene količine 24—25 cm konično do 3 cm, za smrekove deske 20, 24 mm med 24 cm, za partijo lipovine za Grčijo, za 6 do 7 vag. orehovitih hlodov (bos.) za več vagonov bukovih metlišč 27×27 mm.

Žitni trg

Danes javlja Budimpešta prijaznejšo tendenco. Pri nas je položaj v bistvu neizpremenjen. Ponudbe blaga prihajajo le iz druge roke, dočim so dovozi nadalje malenkostni. Danes stane pšenica ban. 170—172.50, bačka 175—177.50, koruza pa 130 vse franko nakladalna postaja. Moka, oves in drugi proizvodi so ostali neizpremenjeni. Na trgu je zavladalo mrtvilo.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

Sombor. Pšenica bač. 80 kg 167.50—172.50, bač. Sombor 162.50—170.50, gornjebač. 79/80 kg 165—170, slav. 78 kg 145—150, sr. 78—80 kg 145—150, ban. Bega 79 kg 162.50—167.50, Bega kanal 79—80, ban. Donava 79 kg 160—165, koruza bač., sr. 120—125, Donava 122.50—125, ban. 115—117.50, Donava 122.50—125, oves bač. 120—125, sept. 122.50—127.50, bač. Donava avg. 120—125, moka 00 in 0 205—305, št. 2 265—275, št. 5 220—230, št. 6 155—165, št. 7 110—120, št. 8 90—95, otrobi 88—95. Promet skupno 275 vagonov. Tendence neizpremenjena.

Novi Sad. Pšenica 79/80 kg bač. 167.50—170, gornjebač. 170—172, bač. Tisa, gornjeban., ban. Bega 165—167.50, južnoban. 157.50—160, sr., slav. 78 kg 152.50—155, 72 vagonov, oves bač., sr. 135—140, ječmen bač., sr. 63/64 kg 112.50—115, koruza bač., sr. 120—125, bač., sr. Donava 122.50—125, ban. 115—117.50, Donava 122.50—125. Promet 11 vagonov. Moka 0 in 00 300—302.50, št. 2 270—280, št. 5 235—245, št. 6 177.50—186, št. 7 120—125, št. 8 105—110, Promet 11 vagonov. Otrobi bač., sr. in ban. v jutitnih vrečah 92.50—97.50. Promet 2 vagona. Tendence slaba.

Budimpešta. Tendence prijazna. Promet: sred. Pšenica okt. 16.19—16.30, zaklj. 16.25—16.26, marec 17.75—17.91, zaklj. 17.78, maj 18.20—18.32, zaklj. 18.31—18.33

R. P.:

Belgijska „Postojnska jama“

Ze večkrat so mi prijatelji Belgijci pripovedovali o sloviti jami v Han-sur-Lesse. Baje ji zlepa ni primere na svetu. Ker sem šele v Belgiji zvedel za to »svetovno znamenitost«, me je le imelo, da vidim, kaj je na stvari. Srečne okoliščine so mi pomagale, da se mi je izpolnila želja. Prišel sem namreč v belgijske Ardene, južno od Namurja na kratek odhiti in tako tudi v bližino jame. Han-sur-Lesse je prijazen trg v dolini rečice Lesse, ki se izliva v Meuse (Maas) pri Dinantu, mestecu, znamenitem zaradi slikovite lege, še bolj pa zaradi žalostnih dni v začetku svetovne vojne, ko so nemški vojaki v začetni bojni omotici na surov način postrelili preko 130 meščanov vsake starosti in spola.

Iz Rocheforta pelje ozkotirna železnica prav do okoli 150 m visokega hriba, pod katerim se izgublja rečica Lesse. Tekom stoletij je voda v apnencu izdolbla velike votline, ki tvorijo danes Hansko jamo (La Grotte de Han). Zares krasen je kotiček, kjer izginja Lesse pod goro. Velikanske skale z drevjem na hrbtu leže zleknjene nad požiralnikom, kakor bi hotele preprečiti vodo dostop v kraljestvo gorskih škrtov. Lesse priteče zopet na dan 1200 m zračne razdalje. Seveda je njena pot pod zemljo mnogo daljša. Blizu tam, kjer izginja pod skalovjem, je stari vhod v jamo, ki so ga opustili, ker je ob vsakem večjem deževju preplavljen. Novi vhod leži precej više. Pred vhodom razdele obiskovalce na manjše gručice, ki dobi vsaka svojega vodnika, katerega se mora držati.

Jama je približno 5 km dolga (Postojnska 10 km, Planinska 7 km 400 m) in ima 20 večjih ali manjših dvoran zvezanih med seboj s hodniki. Za obisk prirejeni sta samo dve tretini jame. Ta del je pa tehnično izvrstno urejen. Povsod je električna razsvetljava, reflektorji in obločnice razsvetljujejo kapnike. Polpazla tla so posuta z žaganjem. Vodnik hodi pred skupino in za njo pomočnik, ki pazi, da kdo ne zaostane in se ne izgubi v stranskih votlinah. V jama se pride skozi veliko razpoko. Treba se je spuščati najprej navzdol, pa ne preveč globoko. Vrste se razne dvorane, ki ima vsaka svoje ime (Salle des Scarabées, — des Renards, — du Précipice, — de la Grenouille). Kapniki v teh dvoranih niso nič po-

pretaka Lesse. Na vzvišenem prostoru sredi dvorane so postavljene mize in stoli, kjer se vsaka skupina za nekaj časa ustavi, da se odpočije in, kdor hoče, v kavarni okrepča.

Nadaljujoč pot, pridemo v največjo dvorano jame, »Salle du Dôme« (Stolnica). Visoka je 129 m, dolga 163 m in 154 m široka. Komaj je zadnji član skupine v dvorani, ugasnejo vse luči, razgovor utihne in čuje se le zamolklo bobnenje reke, ki si utira pot med skalami. Čez nekaj trenutkov se posveti na gornjem

Jean A. D. Ingres, eden največjih francoskih slikarjev, čegar 150letnico rojstva praznujejo Francozi te dni.

koncu dvorane. Prikaže se dolg trak luči, ki obseva posamezne skupine kapnikov: »Mavzolej«, »Boudoir de Proserpine« in prav na vrhu dvorane, kamor pelje med skalovjem in kapniki strma pot, »Plutonov prestol«.

Od tu vodi pot v zadnjo dvorano, »Salle de l'Embarquement« — dvorano vkrcavanja. Lesse zbira tu vodo kakor v malem jezeru. Več čolnov čaka na obrežju. Vsi stopijo vanje. Spredaj sedi vodnik, zadaj veslač. Luč ugasne. Vse utihne. Čuje se le žuborenje vode in udarjanje vesel. Kar prodre od daleč neke motna svetloba. Vedno večja postaja, dokler ne zasije skozi visok obok beli dan. V tem trenutku se zasliši pok, ki grozotno odmeva v notranjščini. Pri izhodu so sprožili topič. Kmalu smo tudi mi iz jame na kopnem. Hodili smo po jami eno uro in pol.

Kaj naj rečem? Lepa je jama, dobro in skrbno upravljana, vendar nima niti od daleč toliko krasot kakor Postojnska jama. Kar pa ima, zna delniška družba, ki jama upravlja, z vsemi sredstvi pokazati in postaviti v ospredje. Na tisoče tujcev privablja dobro izvedena propaganda vsako leto v votline. Samo tisti dan, ko sem bil tam — bil je navaden dan v tednu —, je obiskalo jamo 800 turistov. Vstopnina je 30 frankov, po naše 45 Din. Sole imajo 80% popusta. — Ko človek vse to vidi, mu nehoté pride na misel: Koliko imamo še pri nas zakopanih zakladov!

Kardinal Hayes govori za zvočni film

Newyorški nadškof, kardinal Hayes, je imel po zvočnem filmu nagovor na katoliški šolski kongres, ker mu ni bilo mogoče priti osebno. Med drugim je kardinal izrekel prepričanje, da bo zvočni film izvrsten pripomoček ravno v katoliški vzgoji in šoli. Kardinal upa, da postane film v kratkem času stalni sestavni del učnega načrta katoliških šol vseh vrst.

Nov kolegij za kitajske frančiškane

V Hankovu so nedavno otvorili frančiškanski kolegij, v katerem se bodo pripravljali in izobraževali mladi Kitajci za redovni poklic. Kolegij, ki je nameščen v veličastni novi zgradbi, je posvečen Brezmadežnemu spočetju. Da se je v teh nemirnih časih zgradila na Kitajskem tako mogočna nova stavba, priča o veliki notranji moči katoliške cerkve na Kitajskem.

Mati žrtvovala življenje za otroka

Iz Los Angeles poročajo o pretresljivem slučaju, ki se je pripetil na obali Long Beach. Letalo milijonarja Murraya iz Vancouverja, ki ga je vodil milijonar sam, je moralo na obali zasilno pristati. Na obali se je igralo tedaj več otrok, ki so se prestrašeni razpršili, ko so opazili bliskovito hitro padajoče letalo. Samo neko triletno dete je obstalo in se radovedno oziralo v zrak. Otrokova mati, žena znanega zdravnika, je planila k otroku, ga zgrabila in v loku vrgla daleč stran v pesek, kjer je nepoškodovan obležal. Mater samo pa je udaril propeler padlega letala in jo malo ne razčesnil. Milijonar Murray je takoj ponudil za ženinovo smrt — 100.000 dolarjev odškodnine.

Po telefonu čula umor

V noči od 26. na 27. t. m. se je pripetil v londonskem predmestju Holloway roparski umor, ki mu je bila priča po telefonu neka ženska. Doslej neznani roparji so vlomili v vilo Mac Clane, lastnika trgovine s šivalnimi stroji. Trgovec z družino je bil odsoten na počitnicah in tudi vsa služinčad je bila na dopustu. V vili je ostal le 17 letni sluga Jack Phelps, ki je imel nalogo, da pazi na hišo in krmi malega domačega psčka. Navedeno noč

Prometni steber iz gumija, kakor so jih uvedli po monakovskih cestah. Tak steber omili sunk in ščiti življenje vozačev.

je poslovodkinjo tvrdke miss Hall v njenem zasebnem stanovanju zbudil telefon. Klical jo je mladi sluga: »Na pomoč, miss Hall, tu so vlomilci, na pomoč!« Takoj nato je slišala poslovodkinjo po telefonu dva strela in glas mladega sluga se je utrgal. Gospodična je nemudoma poklicala policijo, ki je z avtom drvela v Holoway. Našli so vilo vlomljeno; poleg telefona je ležal sluga Jack s prestreljeno hrbtenico; v rokah je še držal slušalo. Roparji so bili že pobegnili in odnesli s seboj le nekaj srebrnine — očitno jih je sluga preplašil s svojim pozivom na telefonu. Psi so bili vlomilci zastrupili.

Majken Borring, danska slušateljica medicine, ki je dobila nagrado lista »Politiken« pod naslovom: En dan milijonarka. Pogoji, da si za nagrado ne kupi ničesar, kar bi imelo naslednji dan še kako vrednost. Studentka se je z letalom odpeljala v Berlin, kjer je obiskala prof. Einsteina.

Kakšno starost dožive drevesa?

V kalifornijskih gorah rastejo ogromna igličnata drevesa. Ko je moralo nedavno eno teh veličastnih dreves končati življenje in so prešteli letnice v njegovem deblu, so dognali, da je živelo 2425 let; njegove veje so šumele v vetru že 500 let pred Kristusovim rojstvom! — L. 1827. je vihar na Teneriffi podrl drugega velikana. Strokovnjaki so z vso natančnostjo proučili njegov prerez in skoraj soglasno določili njegovo starost na 8000 let! Egiptovske piramide in vse znane starine na svetu so bile za tisočletja mlajše od njega. — Znani so tisočletni hrsti in lipe, ki so starejše nego evropska mesta; rasto še cedre in ciprese, ki so bile priče križarskih vojn in v Indiji raste »sveto drevo«, ki so ga bili vsadili 245 let pred Kristusom. Na Japonskem skrbno čuvajo in negujejo jelko, ki je rasla že l. 629. po Kr. in ima danes 12 metrov v premeru. Oprli so jo s kolmi in stebri in pobožni verniki pobirajo po tleh njene igle in jih hranijo kot svetinjo. — Malokdo pomisli, kako tehnično čudo je drevo, ki dviga vodo 60 do 90 metrov visoko in se pri tem ne zmeni za zakone hidromehanike, ki so za moderne inženjerje tako trd oreh. Tajno o bivanju božjem hočejo razrešiti, pa še niti sil, ki delujejo v drevesu, niso odkrili.

Smešnice

Dva delavca delata na neki zgradbi. Eden drži drugega na vrvi. »Ali se nič ne bojite?« vpraša neka ženska onega na vrvi. »Kaj pa če vaš tovariš spusti vrv?« — »Nič strahu,« odvrne delavec, »dolžan sem mu pet kovačev.«

»Kaj, jabolko imaš za vado na trnku?! Zakaj pa ne črva?«
»V jabolku je vendar črv, ti bedak!«

»Te nogavice bi vam zelo priporočila, milostljiva gospa.« — »Barva je prekritična.« — »Kaj zato, milostljiva, vam pa vsaj noge ne bodo zaspale.«

Zdravnik tovarišu: »Ali ste bolnici držali zrcalo pred usta, da bi ugotovili, če še diha?« — »Da, se je zgodilo.« — »Nu, in kaj?« — »Bolnica je pomežiknila, globoko vzdihnila in zahtevala svoj puder.«

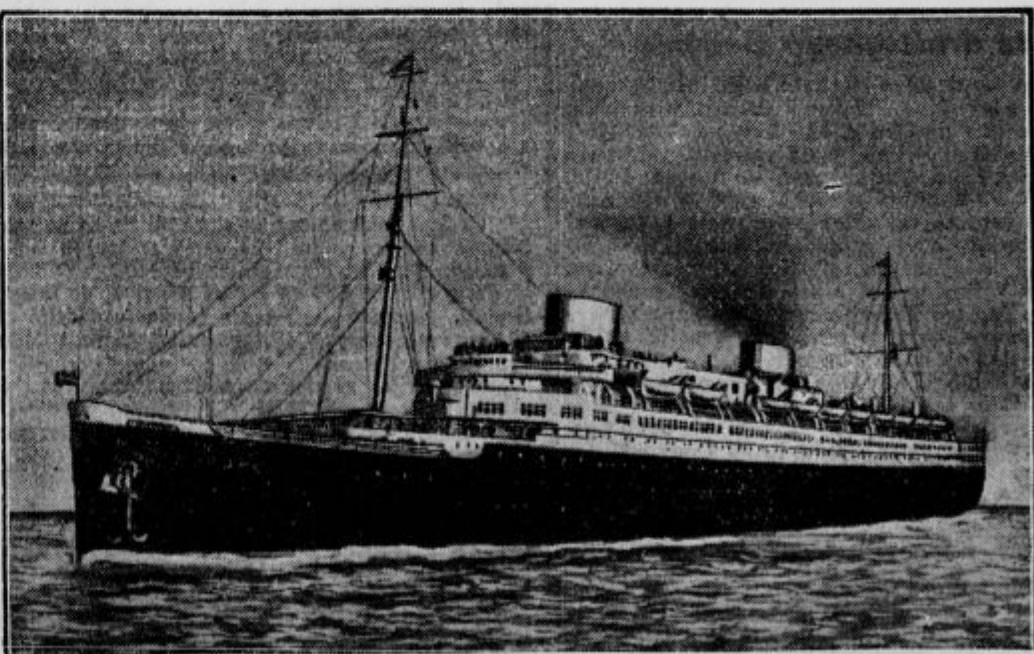
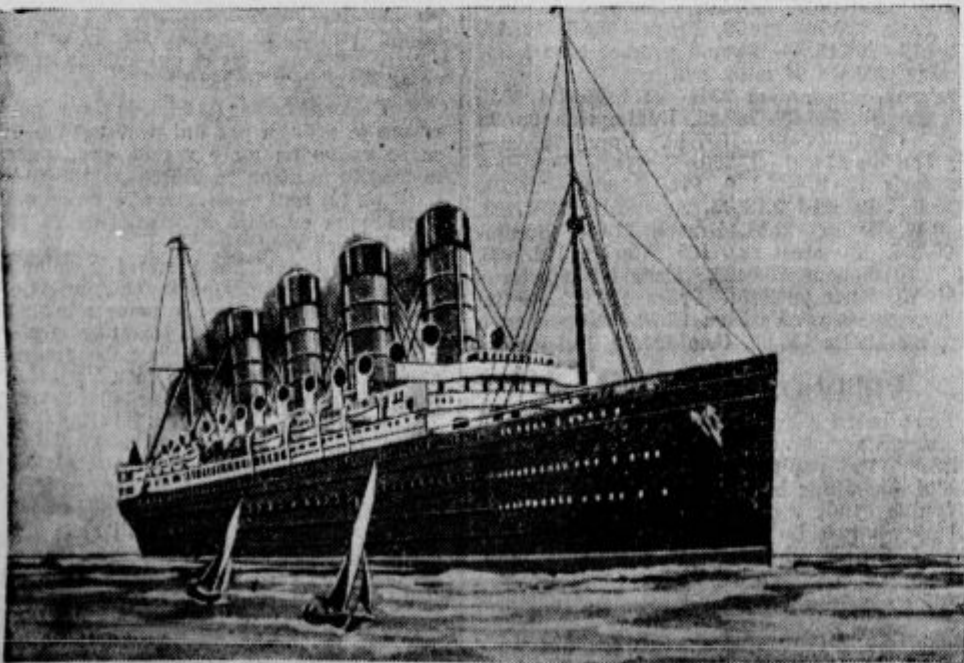
»Gospod Petelin se je tako nenadoma poročil?«

»Da, v dobrodolni loteriji je zadel dva vozna listka v Belgrad in da bi mu en listek ne zapadel, se je hitro oženil.«

Gospa pl. Rudnay, ločena žena ogrskega poslanika v Sofiji, ki se je v Londonu tajno poročila s habsburškim nadvojvodom Albrehtom. Albreht se je zaradi nje odpovedal »pravicam« na ogrski prestol in prisegel zvestobo »dednemu kralju« Otonu.

sebnega ne po obliki ne po številu ne po barvi. Ako bi verjel vodniku, pride umazano temna barva kapnikov od dima bakelj, s katerimi so nekaj svetili po jami. Vse drugačna lepota se pa odpre v »dvorani skrivnosti« (Mysterieuses). Tu je nov svet. Od stropa in od tal štrle kapniki vseh velikosti in barv, lični beli stebri in progaste zavese krase dvorano, vse je krasno razsvetljeno. Cloveška domišljija je dala kapnikom razna imena. Tu najdeš »Sod Danaid«, blizu je skupina kapnikov, ki se imenuje »Alhambra«. Pot vodi naprej skozi hodnik »Zaves«, kjer vodnik pritrkava na kapnike, da pokaže lepo njihovo zvočnost. Kmalu pridemo v veliko dvorano, skozi katero se

Tekma za »Sinji trake« med »Mauretaniac« (levo) in »Europac«, ki je te dni v teku. Obe ladji sta istočasno zapustili Southampton. V Cherbourg je dospela »Europa« četrte ure pred »Mauretaniac«, odplula pa je potem 20 minut kasneje. Vendar so pomorski krogi mnenja, da se »Mauretaniac« ne bo posrečilo priboriti si nazaj »Sinjega trake« (ki se prizna vedno najhitrejši ladji na svetu), ki ga ji je lanj preotela »Europa«. — »Mauretania« je last angleške paroplovne družbe Cunard, »Europa« pa je last Nemškega Lloydja.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 30. avgusta. 12.30 Plošče. 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 18.30 Slovenski smisel kvartet. 19.30 Radio in sola, pred. dr. P. Breznik. 20.00 Prenos iz Beograda. 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Prenos z Bleda (Erich Herse).

Nedelja, 31. avgusta: 9.30 Otvoritev lovske in žumarske razstave (prenos z velesejma). 10. Misijska etnografska razstava, predava Ivan Martelanc. 12.20 Ing. Jože Černe: O poljedelstvu. 11. Promenadni koncert (prenos z velesejma). 12. Ogled lovske razstave: razstava psov, razl. Franc Urbanc. 15. Plošče. 15.30 Ljudska igra »Cerkvena miš« (St. Jakobski gled. oder). 16.30 Samospeve poje g. Joža Likovič. 20. Prenos z Dunaja: Cardaska princeznja, opereta. 22. Časovna napoved in poročila. 22.15 Prenos z Bleda (Erich Herse).

Drugi programi:

Nedelja, 31. avgusta:

Belgrad: 12.30 Opoldanski koncert balalajk. 16. Popoldanski koncert ciganskega orkestra. 17.30 Narodne melodije s harmoniko. 18. Vesele zgodbe. 19.30 Komedija. 20. Večerni koncert beograjskega opernega zbora. 21.15 Večerni koncert radio orkestra. — Budapest: 14. Plošče. 17.45 Koncert vojaškega orkestra. 19.10 Pesmi in vijolina. 20.45 Koncert orkestra. 23. Ciganska glasba. — Dunaj: 16.15 Koncert simfoničnega orkestra. 18.05 Arije (komorni pevci A. Kirchner). 19.10 »Cardaska knežinja«, opereta. — Milan: 16.15 Komedija. 16.30 Pester koncert. 19.30 Večerni koncert zabavne glasbe. 20.30 »Valček sen«, opereta, nato koncert zabavne glasbe. — Praga: 16.15 Popoldanski koncert orkestra. 19.30 Večerni koncert. 20. Koncert orkestra. 20.40 Arije. 21.04 Koncert orkestra. 22.20 Za-

bavna glasba. — Langenberg: 16.30 Večerni koncert. 20. Vijolina-solo in orkester. 21.05 Simfonični koncert. 23. Mojsi jazz. — Rim: 17. Mladinska ura. 17.30 Pevski in godalni koncert. 21.02 »Iskalci biseroev«, opera. — Berlin: 20 »S. h. 8.30 h, 9 h ter 10 h, slušna igra. 21.05 Koncert orkestra. — Katowice: 15.40 Ljudski koncert. 17.25 Koncert radio orkestra. 20.15 Koncert iz Varšave. 23. Plesna glasba. Toulouse: 12.30 Nabožna glasba. 18.30 Večerni koncert. 20.25 Koncert argentinskega orkestra. 21. Zabavni koncert. — M. Ostrava: 12.03 Opoldanski koncert orkestra. 16.15 Popoldanski koncert orkestra. 19.30 Večerni koncert. 20. Koncert orkestra. 20.40 Arije. 21.04 Koncert orkestra. 22.20 Koncert zabavne glasbe. — Leipzig: 14.30 Pevski koncert (zbor). 15.45 Vijolina in klavir. 16.50 Pesmi in recitacije. 18.40 Zabavna glasba. 20. Citraški koncert. 20.30 Rendesvous. Slušna igra. 21.30 Pevska igra.

Iz službenih objav

Razglas o licitaciji. Ker prva, dne 12. avgusta 1930 objavljena oферtalna licitacija za prevzem nekaterih del pri gradnji poslopja za kmetijsko gospodinjstvo šolo v St. Juriju ob juž. žel. ni uspela, razpisuje podpisana banska uprava na podlagi čl. 86 do 98 zakona o državnem računovodstvu za prevzem krovskih in kleparskih del drugo javno pismono oферtalno licitacijo s skrajšanim rokom, ki se bo vršila v torek, dne 9. septembra 1930 ob 11 v pisarni tehničnega razdelka okr. načelstva v Celju. — Kr. banska uprava Dravske banovine.

Razglas o drugi pismoni oферtalni licitaciji za izvršitev regulacijskih del na Muri v obsejnem pasu. Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje na podlagi členov 86 do 98 zakona o drž. računovodstvu z dne 6. marca 1910 in njegovih spremembah oферtalno licitacijo za prevzem in izvršitev regulacijskih del na Muri v obsejnem pasu drugo javno pismono oферtalno licitacijo s skrajšanim rokom na dan 10. septem-

bra 1930 ob 11 v prostorih tehničnega razdelka v Mariboru. (Okr. načelstvo Maribor, lev. breg.)

Ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta v procentih na ceno uradno odmerjenega proračuna, ki znaša 1.889.454 Din.

Razpis službe. Na podlagi odloka gospoda ministra za trgovino in industrijo z dne 18. julija 1930 l. br. 21.054/O, se razpisuje služba trgovinskega pristava, odnosno pripravnika v oddelku za trgovino, obrt in industrijo kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani.

Razglas o licitaciji. Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem dodatnih gradbenih del ter dobave in montaže strojne opreme za napravo hladilnice v splošni bolnišnici v Ljubljani l. javno pismono oферtalno licitacijo na dan 17. septembra 1930 ob 11 dopoldne v sobi št. 17 tehničnega oddelka v Ljubljani. Ponudbe naj se glase tako, da podajo v obliki popust v odstotkih (tudi z besedami) na vsote odobrenega proračuna, ki znaša 543.352 Din.

Dražbeni oklic. Dne 22. septembra 1930 ob pol 10 bo pri občinskem uradu v Bučki dražba nepremičnin: I. zemljiška knjiga Bučka, vl. št. 1296, travnik parc. št. 3372/4, cenilna vrednost 2530 Din, najmanjši ponudek 1686 Din 60 par; II. zemljiška knjiga Površje, vl. št. 214, gozd. parc. št. 1072/179, cenilna vrednost 1163 Din 70 par, najmanjši ponudek 6108 Din 90 par; III. zemljiška knjiga Bučka, vl. št. 801, pašnik in vinograd, cenilna vrednost 2456 Din, najmanjši ponudek 1637 Din 40 par; IV. zemljiška knjiga Bučka, vl. št. 1348, 2 gozda, cenilna vrednost 7019 Din 60 par, najmanjši ponudek 4679 Din 40 par; V. zemljiška knjiga Površje, vl. št. 214, 4 vinogradi, od teh so sedaj tri njive, cenilna vrednost 9209 Din 50 par, najmanjši ponudek 6140 Din; VI. zemljiška knjiga Bučka, vl. št. 801, a) lesena hiša, svinjak, hlev in kozolec, cenilna vrednost 2850 Din; b) pašnik in 6 vinogradov, ki so sedaj njive, cenilna vrednost 13.432 Din. Skupaj ad VI. 16.232 Din. Skupaj ad I. do VI. 46.660 Din. 80 par. Skupna cenilna vred-

nost s pritliklami 47.505 Din 80 par; najmanjši ponudek 31.670 Din 50 par. K nepremičnini zemljiška knjiga Bučka, vl. št. 801 spadajo sledeče pritlikline: razno gospodarsko orodje in posoda v cenilni vrednosti 845 Din.

Konkurzni oklice o imovini diplom. inženjerja Vrečka Franceta, reg. družbe z o. z. v Ljubljani, Rutarjeva ulica 7. Konkurni komisar Antloga Jakob. Upravnik mase dr. Žitko Stanislav. Prvo zbiranje upnikov pri imenovanem sodišču, soba št. 140, dne 5. septembra 1930 dopoldne ob 10. Oglasitveni narok do 30. septembra 1930. Narok za ugotavljanje pri imenovanem sodišču 19. oktobra 1930 dopoldne ob 10.

Konkurzni oklice o imovini Salomon Antona, trgovca v Smartnem v Rožni dolini. Konkurni komisar Tiller Franc. Upravnik mase dr. Hrašovec Milko. Prvi zbor upnikov pri imenovanem sodišču, soba št. 2, dne 17. septembra 1930 ob 9. Oglasitveni rok do 10. septembra 1930. Ugotovitveni narok pri imenovanem sodišču dne 20. septembra 1930 ob 9. — Okrožno sodišče v Celju.

Potrđitev prisilne poravnave izven stečaja. Potrjuje se poravnava, katero je sklenil pri naroku dne 6. avgusta 1930 izven stečaja poravnalni dolžnik Požum Franc, trgovec v Trbovljah-Loke, s svojimi upniki za 50% njihovih terjatev, plačljivih v 10 enakih enomesečnih obrokih, od katerih zapade prvi obrok dne 5. oktobra 1930. Kot porokinja in plačnica je pristala k tej poravnavi gospa Berta Lamper, posestnica v Trbovljah-Loke.

Odprava konkurza Kralj in Bolha v Ljubljani (razdeljena vsa masa).

Konec poravnave. Poravnalno postopanje dolžnika tovarne »Sana« v Hočah, registrovanega pod firmo Sana, tvornica čokoladov Hočah, družba z o. z., je končano.

Oddaja del. Krajevni šolski odbor v Rušah razpisuje oddajo del za novo zgradbo osnovne šole v Rušah v skrajšanem roku. Zapečatenе, pravilne kolkovane ponudbe je vložiti v občinski pisarni v Rušah najkasneje do 12. dne 13. septembra 1930.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1.50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstilo se računajo višje. Za odgovor znakovi — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službodobne

Pekovski pomočnik (predpečnik), prvovrstna moč, se sprejme. Naslov v upravi lista pod št. 9829.

Krojaški vajenec se sprejme takoj pri F. Može, Ljubljana, Cesta v Rožno dolino 12.

Trgov. vajenca za špecerijsko trgovino v Ljubljani iščemo. Naslov v upravi »Slov.« št. 9744.

Služkinja se išče za večji kraj na Gorenjskem k družini z dvema otrokoma. Ponudbe na podružnico »Slov.« na Jesenicah.

Mesarsk. pomočnika porabnega za vsa mesarska dela, boljše moč, sprejem. Franc Dobnikar, mesar, Jezica.

Učenka pridna in poštena — se sprejme, ki ima veselje do trgovine — prednost z dežele — v trgovino z mešanim blagom. — Štefan Šerbak, Pameče, pošta Slovenjgradec.

Postrežnica pridna in poštena, za čez dan se išče proti dobri plači. — Naslov v upravi »Slovence« pod št. 9825.

Učenke za mehanično umetno vezenje in predtisk sprejme Hatak & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova ul. 13.

Dobra gospodinja (Wirtschafterin) se išče za veliko restavracijo, katera je v vodstvu kuhinje in gospodinjstva popolnoma zmožna. Samo take, ki so že bile zaposlene v enakih večjih podjetjih, naj se javijo na: Restavracijo Varoška-Pivnica, Zagreb, Gajeva 9.

Prodajalka

večša pisarniških del ter slovenščine in nemščine, se sprejme v Ljubljani. — Ponudbe na oglasni odd. Slov. pod »Galanterija«.

Trgov. učenca postnega, marljivega, s primerno šolsko izobrazbo takoj sprejme trgovina z mešanim blagom Slaac Anton, Gričlje, p. Gradac, Bela Krajina.

Učenca z dobro vzgojo sprejem v trgovino mešanega blaga. — Ponudbe na upravo »Slovence« pod: »Dober računar« št. 9719.

Kuharico samostojno, dobro moč z večletnimi sprejmi ali pa tudi začetrnico, katera se je učila kuhati, sprejem. Ponudbe z natančnim popisom dosedanjih službovanj pod »Mesečno 500 Din upravi št. 9720.

Vzgojiteljico s perfektnim znanjem slovenščine in nemščine — sprejem k tri- in osemletni deklici. Ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj pod »Inteligentna« št. 9721 na upravo lista.

Kontoristinjo zmožno slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter stroje-pisja, išče tovarna v Celju. — Ponudbe je poslati na podružnico Slovenca v Celju.

Službe iščejo Deček poštenih staršev, ki ima veselje do trgovine, bi se rad izučil v trgovini mešanega blaga. — Stanko Pakiz, Nova vas št. 21, pri Rakeku.

Kuharica

srednjih let, samostojna gospodinja, vajena gospodstva, poštena, ki je že služila v župnišču, želi zopet v župnišče. Nastopil lahko takoj. Naslov pove uprava lista pod št. 9739.

Dijaki

Dva dijaka se sprejemata v sredini mesta z vso oskrbo. Naslov v upravi »Slovence« pod št. 9679.

2 mlajša dijaka (-inji) sprejem v vso oskrbo. Instrukcije na razpolago. — Naslov v upravi »Slovence« pod št. 9822.

Dva akademika sprejme na stanovanje in hrano uradniška družina v Beogradu po 900 Din. — Poizve se: Rimska cesta 7/III, vrata 17, Ljublj.

Mlajša dijakinja iz fine rodbine se sprejme pri nemško govoreči družini. Dopisi na upravo »Slovence« pod: »Gledališka ulica«.

Katera družina v mestu bi sprejela dijaka - nižješolca iz boljše hiše na značno stanovanje, hrano, oskrbo in vestno nadzorstvo ter skupno z njim visokošolca na stanovanje? Plača po dogovoru. — Ponudbe pod: »Il. drž. gimnazija« na upravo »Slov.«

Stanovanja

Stanovanje parketirano, obstoječe iz treh sob, kuhinje, verande in vseh pritlikin, poleg nove šole v Zg. Šiški, oddam s 1. oktobrom. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9748.

Gospod

se sprejme kot sostanovalec. Naslov v upravi »Slovence« pod št. 9828.

Petsobno stanovanje in pritlikline, v sredini mesta, v mirnem kraju — se s 1. novembrom odda. Naslov pri upravi »Slovence« pod št. 9717.

Opremljeno sobo s posebnim vvhodom in električno razsvetljavo — oddam s 15. septembrom dvema gospodinjicama. Poizve se v upravi »Slov.« pod št. 9821.

Stanovanje soba, kuhinja, klet in nekaj vrta se odda s 15. septembrom za ceno 300 Din mesečno. Poizve se: Slomškova ul. 71, zvečer po 7. uri ali v nedeljo.

Solčno stanovanje 3 sob, pritliklin, komfort, II. nadst., neposredno poleg sodišča, ugodna lega za pisarno, posebno odvetnika, prosto takoj oz. I. IX. Vprašanja na upravo pod »Rabin prostore« št. 9421.

Posestva

Hiša z lokalom v Ljubljani kupim. — Ponudbe pod »Lokal« na upravo »Slovence«.

Gostilna z mesarijo večja in dobrodočea, ter večjim posestvom na vznožju Pohorja se prodaja zaradi družinskih razmer. V kraju je lesna in granitna industrija. — Pobjasnila daje Ludovik Varl, Oplotnica.

Večje posestvo dam v najem ali prodam na drobno, ali pa vse skupaj. — Posestvo je v najboljšem stanju, obsega 80 mernikov posestva, poleg se travniki in gozdovi za prarabo. Živine se lahko redi 12 glav. Najemnik ozir. najemniki se lahko nastopijo takoj v jeseni. Posestvo je v lepi legi v Spodnjih Dupleh, obč. Križe, p. Križe na Gorenjskem. Tik železnice in cerkve. — Naslov pove uprava »Slovence« pod šte. 9644.

Laško!

Proda se hiša z zemljiščem ali brez. — Naslov: Schmidlin, Laško.

Vnajem

Lokal se odda v najem, primeren za čevljarja, krojača ali kakakega drugega obrtnika. — Poizve se v podružnici »Slov.«, Jesenice

Lep lokal v novi hiši ob glavni cesti, pripraven za trgovino ali drugo obrt, na periferiji Ljubljane. Zraven lepo trisobno stanovanje s kopalnico, elektriko, vodovod in vse pritlikline, se odda v najem s 1. novembrom, vse skupaj ali posamezno. Naslov pove uprava lista pod št. 9827.

Ženitbe

Državna uradnica čedne zunanosti, z večjo doto, želi znanja v svrhu ženitve z višjim uradnikom, starim 35 do 40 let. Resne dopise na upravo »Slov.« pod št. 1934/9824.

Prodamo

Pletilni stroj 8/50, skoraj nov, se poceni proda. — Naslov v upravi lista pod št. 9747.

Lepo pisalno mizo in železni štedilnik, prodam. Kupim pa kuhinjsko kredenco. — Florjančič, Nunska ulica 3.

Koncertni klavir prvovrstne dunajske firme prodaj po nizki ceni Kropf, Kočevje.

Ženski šivalni stroj »Singer«, nov, se prodaj po ugodni ceni. — Andrej Lombard, krojač, Zgornja Šiška 108.

Tehnica za trgovino — sistema Schulz Universal — za 15 kg. ugodno napredaj. Vprašati pri Gospodarski zvezi na Dunajski cesti.

Orehove hlode prodaj 100 m³ od 30 cm in 2 m dolžine naprej, dobava takoj in nizka cena. Poštni predač 21, Brežice.

Kunce (zajce) čistokrvne pasme Činčila in srebrec, prodaj Rožina, Moste, Val. Vodnikova 25 (Zelena jama).

Več orehovih spalnic masivnih, ugodno napredaj. Ilustrirani katalog 35 Din. — Erman & Arhar, St. Vid nad Ljublj.

Puhasto perje kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemič. čistilnica perja.

Lokomobila sistem Lanz, kakor tudi mizarski stroji: poravnalni, skobelni, razkalni in vrtni stroj, vse s predležišči, se poceni prodaj. Stroji so v obratu ter se jih lahko ogleda pri Produktivni zadrugi ljubljanskih mizarjev, Glince. — Istotam se dobe tudi vsa pojasnila.

Lokomobila »Lanz« napredaj, 45—56 HP, polnojarmenik, premer 75 cm »österreich«, 5 krošnih žag, zraven tudi transmisije z jermenici in z jermeni, vse zelo masivno. V obratu se lahko ogleda vsak dan, vse v dobrem stanju, prodam po zelo ugodni ceni. — Proda se tudi posamezno. Ponudbe je poslati na oglasni odelek »Slovence« pod: »Moderna žaga« št. 9761.

Deske III.a za objanje kratke za mizarje oblane za podo prodaja po zelo nizki ceni »Mirja«, Dunajska c. 46. Telefon 28-20 in 25-95.

Kupimo

Kupimo kvalitetni borov in macesnov les, zdrav in suh, franco vsaka postaja. — Ponudbe na upravo lista pod šifro: »Resni odjemalec« št. 9690.

KUPUJEM STALNO

samo večje komplekse bukovih gozdov od katerih les bi moral biti sposoben za izdelavo prago. Istotako kupujem bukove prage za francoske železnice za dobavo oktobra do aprila 1930—1931. — Ponudbe je poslati na ANTON PETRIČ, Novo mesto.

Razno

Šoferska šola I. oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Izurjen razprodajalec dobi dober predmet za na drobno prodajo na velesejmu. Dober zaslužek. — Takojšnje ponudbe na upravo Slovenca pod št. 9826.

Blago za pohištvo ter ves tapetniški material se dobi v veliki izbiri najugodnejše pri Poljokan, Zagreb, Ilica 50.

Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ul. 4 in Stari trg 12.

Parkete hrastove in parjene bukovne ima stalno v zalogi A. Kanc, tvornica parketov, Mengeš — Slovenija.

V Mariboru je najugodnejši nakup galanterije, drobnarije, parfumerije, papirja, šolskih potrebščin itd. — na debelo in na drobno — pri DRAGO ROSINA, Vetrinjska ulica šte. 26.

Glasovirje in pianine »Dalibor« (CSR) opetovano razstavljamo na Velesejmu v Ljubljani, paviljon »E«, od 31. VIII. do 15. IX. 1930. Izrabite to priliko za nakup prvovrstnega instrumenta »Dalibor« poceni in pod ugodnimi plačilnimi pogoji.

Dr. G. PICCOLI, lekarna v Ljubljani, priporoča pr. zaprtju in drugih težkočah želodca svojo preizkušeno

želodčno tinkturo

Kašo ješprenj, ajdovo moko vedno svežo oddaja na debelo vceltrgovina

A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Iza je trb premoč suha drva ali koks

ključite tel 2056 oz. naročite v Wolfovi i pa Dom. Čebin

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom CLAVEN je mast

Zaščitni znak

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. HRNJAK lekarnar — SISAK

Izjava. Podpisani izjavljam, da ni res, da bi prihajale zoper Franca Kotnik, pismonošo v Velenju, zaradi njegovega službovanja potom pošte Velenje pism. pritožbe na pošto direkcijo v Ljubljani, katere pritožbe naj bi Kotnik uničeval. — Tudi ni resnica, da bi g. Kotnik spoliral pisma in da bi jaz kot dokaz spoliranja imel v rokah neko pismo, naslovljeno na g. ravnatelja Mihaela Gruden. — Navedene obdolžitve preključem in se zahvaljujem Kotniku, da je od kaz. postopanja odstopil. — Velenje, v septembru 1930. Ivan Živna.

ANGLEŠKO
BLAGO ZA JESEN

SPECIAL KVALITETE / KUPONI ZA POSAMEZNE OBLEKE
KUPONI ZA POSAMEZNE DAM. PLAŠČE

PRIPOROČA TVRDKA

NOVAK
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG ŠTEV. 15

V VELIKI IZBIRI IN NAJCENEJE

Pohištvo
priprosto in najmodernejše Vam nudi trvdka po izredno nizki ceni
KREGAR IN SINOVA
St. Vid nad Ljubljano — nasproti toledovora

Večja tovarna mila išče dobro vpeljanega

zastopnika
za Slovenijo

Ponudbe z referencami pod šifro: »Provizija« na Radio-Reklam, oglasni zavod — Subotica.

Potrđi naznanjamo, da nas je predobra in nad vse ljubljena mama

Neža Benedik
roj. Rozman
posestnica in gostilničarka

v 47. letu starosti, previdena s tolažili svete vere, danes ob 1. zjutraj tako hitro zapustila.

Pogreb nepozabne matere bo v soboto 30. t. m. ob 5. polodne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

V Kranju, dne 29. avgusta 1930.

Mara, Martin, Francelj, Nežka, Pavle, Joško, otroci.
Marija Rozman, mati. Jožef Benedik, tast.

Wiener Messe

od 7. do 13. sept. 1930 (Rotunda do 14. sept.)

POSEBNE PRIREDITVE:

Modni salon kožuhovine / Sejem za čevlje in usnje / Sejem pohištva / Reklamni sejem Razstava »Christliche Kunst«

MEDNARODNA RADIO-RAZSTAVA

Sejem železnega in patentiranega pohištva Moderna pisarniška oprema / Razstava živil in nasladi / Stavbni in sejem za zgradbe cest / Tehnične novosti in iznajdbe / Francoska, grška in indijska kolektivna razstava Poljedelska in gozdarska razstava s III. avstrijskim živalskim sejmom.

Brez vizuma! S semsko izkaznico in potnim listom prestop avstrijske meje prost / Madžarski tranzitni vizum se izda proti predložitvi sejsmske izkaznice na meji / Znatne ugodnosti glede vozniških cen na jugslovenskih, madžarskih in avstrijskih železnicah, po Donavi, na Jadranskem morju, kako tudi v zračnem prometu / Pojasnila vseh vrst, kakor tudi sejsmske izkaznice (po 50 Din) se dobe pri

WIENER MESSE A. G., WIEN VII

kakor tudi za časa jesenskega sejma v Leipzigu pri informacijskem uradu v Leipzigu, Avstrijski sejsmski urad, ter pri častnih zastopstvih v

Ljubljani: Avstrijski konzulat, Dunajska c. 31
Josip Zidar, Dunajska cesta 31
Zveza za tujski promet v Sloveniji
Dunajska cesta 1

KOT VIŠEK SEJMA

priredi

MODNA PALAČA JULIUS KRUPNIK

Dunaj VII., Kaiserstr. 115

dne 10. septembra 1930 ob pol 8. uri zvečer grandiozno

MODNO REVIVO

v veliki dunajski koncertni dvorani
Prostori naj se zagotovo brzojavno!

POSTOJNSKA JAMA • NEDELJA 14. IX.

Velik godalni in pevski koncert, povelj Milanske Scale 50% popust na ital. železnicah / Vstopnina Lit 15.— Brezplačen vizum

Pri večjem številu prigrasov železniški popusti tudi v Jugoslaviji

Pojasnila, vstopnice, vozovnice

Biro JOS. ZIDAR, Ljubljana, Dunajska cesta 31

Telefon št. 27-59

Telefon št. 27-59

20 tesarjev

za železobetonske opaže sprejme ing. Dukić in dr., stavba »Dunav«, Aleksandrova cesta, Ljubljana.

ČEVLJI!

Oglejte si in prepričajte se, da so

„Doko“ čevlji

najboljši, kateri so ročnega izdelka. - Za vse blago jamčimo. - Vsak naj si ogleda pred nakupom v trgovini in izloži. — Se priporoča »DOKO«, Prešernova 9, dvor.

Ivan Čarman.

V pričetku šolskega leta

imajo starši velike izdatke za šoloobvezne otroke in dijake, zato opozarjamo že sedaj starše, da si ogledajo našo bogato zalogo narejenih oblek in sukenj znamke »TIVAR«, katere prodajamo po originalnih tovarniških cenah. Kdor kupi pri nas obleko, si prihrani ogromne izdatke, ker so cene »TIVAR« oblek sledeče:

Obleke za otroke od 3—6 let	od Din 110
Obleke za fante od 7—10 let	od Din 130
Obleke za fante od 11—15 let	od Din 200
Obleke za moške vsake velikosti	od Din 240
Obleke za moš. vsake vel., boljše	od Din 290
Raglan za fante	od Din 290
Raglan za odrasle	od Din 450
Zimske suknje	od Din 300
Posamezne hlače	od Din 89
Modne hlače	od Din 150
Volnene stonks hlače	od Din 150

Razen tega opozarjamo, da imamo vedno na zalogi fine črne in modre kamgarn obleke od Din 690 do 790. Izvrstna izdelava. Blago dobro. Cene brez konkurence. Postrežba solidna.

Samoprodaja »TIVAR« oblek

Ivan Kos, družba z o. z., Ljubljana
Sv. Petra cesta 23 in Celovška cesta 63.

Ali ste že poravnali naročnino?

Prijateljem naznanjamo, da nam je naš papa

Vinko Krušič

vpokoj. namestnik knjigovodje v mestni plinarni na Dunaju

dne 23. t. m. v 74. letu starosti umrl.

Marica roj. Pukl, žena. - Vinko, Jelica Kidrič, Mira, Vlado, otroci. Jela Krušič, snaha. Dr. France Kidrič, zet. Boris Kidrič, vnuk.

Vode in solnca cvetu

bledičnemu dekletu „Energin“

železno
kina vino

n njeno življenje bo cvetelo kot življenje skrbno negovanega cveta. — Hranilni sokovi »ENERGINA« krepijo kri in dajejo telesu železno odpornost, ki bo kljubovala vsem nevarnostim hitrega razvoja.

Dajte torej bledičnemu dekletu 3 velike žlice okusnega »ENERGINA«. »ENERGIN« se dobi v lekarnah, poliliterska steklenica Din 40.—. Po pošti razpošilja Laboratorij »ALGA«, Sušak. — 3 velike steklenice Din 128.—, 6 velikih steklenic Din 248.— in 1 zastoj.

TIVAR OBLEKE

za gospode od	Din 240.—790.—
za dečke 11—16 let od Din	200.—420.—
za otroke 3—10 let	Din 110.—160.—
zimske kapuce od	Din 300.—750.—
hlače	Din 89.—150.—

Ogled prost brez obveze nakupa!

Samoprodaje v vseh večjih krajih

V Ljubljani prodajalna

Ivan Kos, Sv. Petra cesta 24

Avtobus na Sušak

je začel voziti iz Ljubljane vsak dan čez Vel. Lašče, Ribnico, Kočevje in Delnice.

Odhod iz Ljubljane

ob pol 6. uri zjutraj (postajališče: Hotel Union), prihod na Sušak opoldne.

Odhod s Sušaka

ob 3. uri popoldne (postajališče: Hotel Continental), prihod v Ljubljano ob 10. uri zvečer.

Cena: v eno smer Din 120.—

Avtopodjetje Pečnikar

Rumeni gusarji

(Sodobna zgodba.)

Mihael in Tim sta mu sledila prav za petami. Ravno do vrat so prišli, ko so se gusarji vračali. Prvega je podrl Tim, kakor da bi ga bil treščil s kovaškim kladivom po glavi, še preden je mogel dvigniti gusar svojo puško; Mihael in Lovro sta napadla vsak svojega moža in preprečila, da bi sploh kdo mogel ustreliti. Ko pa je pridrl naenkrat še Hi Fo z ostalimi vaščani, ki so pazili, da so nosilnice varno dospele v trdnjavo, so gusarji spoznali, da je zoper nje prevelika premoč in zato niso niti s prstom več mignili, da bi se upirali.

Zdelo se je, da so se trdnjave polastili brez prave bitke; treba jim je bilo samo še dvigniti most, da jih ne preseneti kdo od zunaj.

Tedaj pa je zakričal Eh Sang: »Hej! Hej!« in pokazal na ploščado ob zidu. Mihael je še zagledal hrbet gusarja, ki je izginil skozi strelno lino.

»Koliko mož je ušlo?« je vprašal Eh Sanga.

»Tli, štili,« odvrne Eh Sang. »Jaz videti tli, štili lumpi pliti tudi in niti doli!«

Mihael je spoznal, da so se trije ali štirje možje izmuznili iz barake, ki je še niso preiskali, in je takoj uganil, kaj nameravajo. Planil je proti stopnicam, ki so vodile na ploščado, bil je v treh skokih na vrhu, skočil k strelni lini in zagledal dva moža, ki sta plavala proti brodovom, zasidranim ob jezerskem bregu, in še dva, ki sta plezala po čerih proti jezeru. Njihov namen mu je bil jasen: klicati na pomoč in poslati brodovju obvestilo, kaj se je zgodilo v trdnjavi.

Mihael je pogledal naokoli. Koncem ploščade je

57

stal top, ki je obvladal jezersko stran. Brž je zavpil:

»Tim! Semkaj! Hitro!«

»Slišim, gospod,« zakliče mornar in v hipu je bil pri njem.

»Ali se na top kaj razumete?« vpraša Mihael in pokaže na orožje, podobno staremu štirifuntarju.

»Da, gospod, bi si že znal pomagati. Pred nekaj leti sem služil na krovu nekega parnika, ki je imel prav tak pihalnik kakor je tale. Toda, pri zdravju vaših oči, saj je starinski top, ki ga je treba spredaj basati!«

»Morda se pa le da uporabiti. Poglejte, je li nasahan!«

Tim ga pregleda.

»Naboj nima, pa je vsaj cev snažna, kar tudi nekaj velja. Kje pa je strelivo, gospod?«

»Kaj jaz vem! Džunka tamle pa je že dvignila sidro ter odhaja!« Steče do roba ploščade in zavpije: »Čeng! Prisilite gusarje, da povedo, kje hranijo naboj za top!«

Na kakšen način je Čeng prigovarjal, Mihael nikoli ni izvedel; vendar pa so prej ko v pol minute Timu podali naboj in v vsej naglici donášali še novih. Džunka je bila že na poti; manjši čolni so jo na vrveh vlekli za seboj, dokler niso jadra ujela vetra. Ko pa je zapustila mesto, kjer je bila zasidrana, se je pa pokazal brod, ki ga Mihael doslej ni mogel videti.

»Motorni čoln Budžaka!« vzklikne nehote. »Stvar stoji slabše kot sem si domišljal.«

Tedaj pa zaborni ob njegovi strani glušeč grom. Trenutek na to pa se džunkin glavni jambor s treskom zruši in veliko jadro stlači posadko v svoje gube.

»Izvrsten strel, Tim,« pohvali Mihael, »in nihče

ni ob življenje! Ali bi mogli tudi motorni čoln zadeti?«

»Nemogoče, gospod, s tega mesta namreč. Čoln je preveč od brega, topa pa tudi ne morem zasukati toliko, da bi ga dobil na muho.«

»Ali pa ne bi mogli topa prestaviti?« vpraša Mihael, ko vidi, da se posadka na jadrnici nič več ne gane in je zato samo na to mislil, kako bi ustavil lanšo.

»Seveda, gotovo se da,« odvrne Tim, »ampak bo prepozno. Lanša se že pomika in preden bo top za strel pripravljen, bo lanša že pičica, ki je ne moreš streljati.«

»Kaj naj torej storimo? Lanša se na noben način ne sme odpeljati! Eh Sang, pokličite Hi Foja! On sko-raj gotovo bolje pozna i tok reke, ko mi vsi razen Lo Finga. Vi, Tim, pa skočite mojemu bratu na pomoč! Treba bo dobro paziti na naše jetnike, saj veste.«

Z Eh Sangom se vrnete tudi Hi Fo in Čeng, ki je bil pri urnem posvetu tolmač. Hi Fo pove, da prihaja plima in bo lanša morala najmanj dve uri pluti proti toku. Časa je kar še dosti, da pohite preko pokrajine in lanšo na kaki točki niže ob reki prestrežejo.

»Čeng, če je tako, pa poskusimo! Prosim vas, da ostanete z Lovretom in Timom tukaj; Eh Sang in Hi Fo pa pojmeta z menoj. Tim naj zopet strelja, ako bi še kak brod poskusil odriniti; mislim, da si ne bo upal.«

Malo se še z bratom pogovorita, potem pa nastopi Mihael s Hi Fojem in Eh Sangom svoj pohod petih milj. Spočetka so nalahno tekli, pa Mihaelovemu ne- strpnemu duhu je bilo to vse prepočasno; vedel pa je tudi, da je vendarle dosti urno, ako se na dolgi poti nočejo popolnoma izčrpati.